december

2007

Freewave

maandelijks mediamagazine

nr 409

Freewave, maandelijks mediamagazine
Jaargang 30, nummer 409

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay Out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste Medewerkers:
Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internetnieuws); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (Engeland)

Verantwoordelijke Uitgever
Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam
e-mail: rob@mediacommunicatie.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen
e-mail: hknot@home.nl
web: www.soundscapes.info
www.hansknot.com

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 25,-
Europa:	Euro 30,-
Rest v/d wereld:	Euro 36,50

Einde abonnement?
Op de adresband staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch). U kunt eventueel uw adresgegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:
Postgiro 4065700 t.n.v. SMC, Amsterdam

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14 ,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10 ,-	Euro 16,-

FOTO'S
Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

ISSN NR. 1381-8562

VOORWOORD

Beste lezers,

De laatste Freewave van het jaar. Met een paar wat langere verhalen voor rond de feestdagen. Zendertechnicus Bob Noakes schreef geen kerstverhaal over vliegende rendieren, maar wel iets over vliegende mieren! Het voor velen bijzondere jaar 1967 ligt alweer 40 jaar achter ons. Rob Olthof schrijft erover. Paul Hollingdale stond in Engeland in de belangstelling omdat hij het openingsprogramma van BBC Radio 2 verzorgde op 30 september 1967. Voor die tijd was hij al betrokken bij CNBC, het Engelse broertje van Radio Veronica. Colin Nichol vroeg Paul naar zijn herinneringen aan die tijd. Wat er verder zoal in deze Freewave te vinden is, leest u hieronder in de inhoudsopgave.

Rest mij alle lezers fijne kerstdagen en een goed 2008 toe te wensen!

Jan

INHOUD

Heden en verleden	3
Perikelen	10
Nieuws uit Amerika	13
Nieuws uit Engeland	13
1967, 40 jaar geleden	13
Vliegende mieren op de Noordzee	14
Colin Nichol in gesprek met Paul Hollingdale	18
Publiciteitsherinneringen vanuit New York	23
Ver terug in de tijd met Radio Luxembourg	24
Thames Radio en Radio Britannia	25
Boekrecensies	26
Internet Surftips	29
Nieuws uit België	29
Foto's Radio Monique 1985/1986	32

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/ haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

OMSLAG

Boven: de tender naar LV18, het schip waarvandaan de uitzendingen van Pirate BBC Essex werden uitgezonden in augustus 2007.
(foto: Steve Schzmidt)

Onder: de LV18 (foto met dank aan Gary Zieler)

Zweden

ZO 12 AUG: Een stapje naar Zweden en een bericht van iemand waar ik zeker 20 jaar niets meer van had gehoord, Nils-Eric Svenson. Een heel aardige mail waarin hij ondermeer meldde: 'Ik woon en leef nog steeds in Landskrona, daar waar Radio Mercur haar eerste studio's had gehuisvest. Tja alweer 49 jaar geleden en volgend jaar zal er dus een groot feest zijn. De 40ste verjaardag werd destijds gevierd via een tentoonstelling in het Landskrona Museum en toen hadden we de nodige publiciteit gekregen in de media. Hopelijk kunnen we de mensen volgend jaar nogmaals herinneren aan de allereerste poging om het staatsmonopolie in Zweden destijds te doorbreken. Recentelijk was er een grote show van antieke auto's uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Een Thunderbird stond er opgesteld compleet met een prachtige radio en een spandoek voor Radio Mercur.'

Op het laatste moment

MA 13 AUG: Ik en vele anderen waren zeer verbaasd dat er op de ochtend van de 13e augustus een persbericht verscheen dat dezelfde ochtend een 'schip' zou uitvaren uit de haven van Frinton on the Naze. Big L 1395 zou een tweetal dagen terug gaan naar de piratenwortels en live vanaf een voormalige Amerikaanse patrouilleboot het veertigjarig bestaan van de Marine Offences Act vieren. Vreemd, totaal geen vroegtijdige mededeling naar de pers toe, zodat er aandacht aan had kunnen worden besteed op radio, televisie en krant. Nee, op deze manier is 99% van de potentiële luisteraars al dagenlang weggeglipt naar de prachtige programma's van Pirate BBC Essex.

Geen eigen luisterervaring

Ik heb dan ook niet geluisterd naar voornoemde programma's, hoewel anderen me vertelden dat er wel een leuke sfeer hing maar de boot ook nog eens op de tweede dag in ernstige problemen kwam tijdens de zware storm. Opmerkelijk was een reactie van Richard Sharpe die meldde dat deze vorm van non publiciteit typerend was voor de fouten die de organisatie telkens maar weer maakt. Zo was er vorig jaar een roadshow opgezet, die deels via het station werd uitgezonden. Typerend was dat op de plek van de roadshow het niet mogelijk was de uitzendingen in de auto op de radio te ontvangen via de 1395 kHz.

Pirate BBC Essex: Norman St. John © Steve Schzmidt

Pirate BBC Essex: Ed Stewart © Francois Lhote

De dag erna

DI 14 AUG: Radio Caroline spendeerde op een andere manier aandacht aan de invoering van de wet, alweer veertig jaar geleden. Dit gebeurde met een speciale show met muziek uit de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Presentatie was in handen van Cliff Osbourne. Ook het afgelopen weekend waren er al fantastische herinneringsprogramma's te horen met Doug Wood en Mark Stafford.

In de middag

DI 14 AUG: In de middag van deze gedenkwaardige dag was het net of de tijd veertig jaar werd teruggezet toen het presentatieteam en verdere medewerkers van BBC Pirate Radio Essex met een tender terugkeerden van het zendschip en op de kade van de haven van Harwich er liefst ruim 500 mensen ze stonden op te wachten. Zelfs de burgemeester was er om zijn dank uit te spreken. Immers had deze gemeente aardig wat gratis publiciteit gekregen middels de uitzendingen. Wereldwijd hebben meer dan 3500 mensen een e-mail naar het station gestuurd. In doorsnee kan worden gesteld dat de uitzendingen veel leuker waren dan in 2004. Hopelijk zal het niet de laatste keer geweest zijn.

Nathan

DI 14 AUG: Niet alleen een trieste dag omdat we vandaag erbij moeten stilstaan dat de Marine Offences Act alweer veertig jaren geleden werd geïntroduceerd en het na middernacht op die dag het officieel verboden was deel te nemen aan programma's, het maken van reclame en het bevoorraden van de zeezenders volgens de Britse wetgever. Nee het is ook een trieste dag via het bericht dat de gezondheidstoestand van de 80-jarige Abe Nathan met de dag minder wordt. Robbie Owen berichtte me dat hij recentelijk Abe nog heeft bezocht maar dat er niet veel reactie meer is wanneer er

Abe Nathan tijdens de viering van het Joodse Nieuwjaar, 14 september 2007 © Mike Brand

tegen Nathan wordt gesproken. Hij verwacht dat bij een volgend bezoek aan Israël in 2008 er waarschijnlijk niet meer van een bezoek sprake zal zijn.

Speciaal programma

DI 14 AUG: In Glasgow wordt vandaag op een speciale manier de invoering van de MOA herdacht. Er zal een documentaire worden uitgezonden die de geschiedenis van de commerciële radio in Glasgow zal belichten. Het is gemaakt door John McDonald die in de jaren negentig voor de Voice of Peace werkte en nu actief is bij een lokaal station in Glasgow.

Verdwenen

DI 14 AUG: Vandaag komt ook een bericht binnen van Jim Henderson waarin hij me vertelde dat de Hope Pier in Orkney Islands verlaten is. Hij weet niet of het schip dat er lag, verdwenen is naar een andere locatie dan wel is gesloopt. Het gaat daarbij om de MV Communicator, het voormalige zendschip van ondermeer Laser 558 en Laser Hot Hits.

Meer triest nieuws

DI 14 AUG: Wie herinnert zich nog Dave the Fish, een lokale visser uit de omgeving van Margate. Hij was tevens een absolute aanhanger van Radio Caroline en zeer behulpzaam door in de periode na de Raid van 1989 diverse malen illegaal het zendschip met zijn vissersboot te bevoorraden. Enkele jaren geleden gebruikte hij zijn boot op zondagen ook nog eens door met een klein zendertje aan boord de zee op te gaan om daar vooraf opgenomen programma's uit te zenden onder de naam Laser. Hij is recentelijk opgepakt wegens het illegaal vissen en zijn boot werd in beslag genomen. Ook nog eens werd er door de autoriteiten onderzoek gedaan naar zijn boekhouding en kwam de belasting in actie. Sneu is dat hij inmiddels is veroordeeld en failliet is verklaard.

Leuke e-mail van ex-London deejay

WO 15 AUG: Vanuit Engeland ontving ik een enthousiaste e-mail van Ian Damon. Ingesloten stuurde hij me een foto uit 1956 die was genomen van hem en Graham Gill terwijl ze beiden werkzaam waren bij het radiostation 2RG Griffith in Australië. Tevens een foto van Graham en hem samen en wel in 2007 genomen door zoon Bruce op het Piccadilly Circus in Londen. Beide heren hadden elkaar liefst 47 jaar niet gezien en hebben drie dagen de tijd gehad om elkaar weer te leren kennen en elkaars verhalen te delen. Trouwens, in Australië gingen ze destijds door het leven als Ian Davidson en Graeme Gilsenan.

Tweemaal Ian Damon en Graham Gill: in 1956 en in 2007.

Nog meer foto's

Nu we het toch over foto's hebben kan ik je vertellen dat ik een serie foto's heb gescand die uit het archief van SMC afkomstig zijn en die grotendeels niet eerder werden gepubliceerd. Ze zijn afkomstig uit de periode 1985/1986 en geven een blik in de keukens van zowel Radio Caroline als Radio Monique. Martin heeft ze op het net gezet en ze zijn te zien op www.hansknot.com

Eén van de foto's uit het SMC-archief: Jan Veldkamp(l) en Walter Simons hangen de schone was buiten op het dek van de Ross © Rob Olthof

Vanuit Kent

DO 16 AUG: Vanuit Kent de volgende reactie van Martin Kayne, die we nog kennen van ondermeer Radio 355, Radio Caroline International en RNI. Hij reageerde op een item in het Knot Report waarbij ik een exemplaar van de 1967 versie van de Marine Offences Act had afgedrukt: 'Bij het lezen van de act besefte ik me weer met wat voor straffen werd gedreigd als je na 14 augustus 1967 de wet zou overtreden, vooral wanneer je in het bezit was van een Brits paspoort. Gedurende de periode dat ik voor Caroline North werkte ging ik voor verlof telkens weer naar de UK toe terwijl ik me toen eigenlijk niet realiseerde dat, wanneer ik gepakt zou worden, een gevangenisstraf van 2 jaar zou kunnen krijgen. Dit gezegd hebbende moet ik er ook wel bij vertellen dat gedurende zes maanden van illegaal uitzenden via Radio Caroline ik slechts drie keer aan land ben geweest.

Aangekomen

Op 14 augustus, de dag voor de illegaliteit, kwam ik aan boord om voor het eerst twee weken van verlof te genieten in de maand oktober. Daardoor kon ik op mijn verjaardag thuis zijn. Het volgende verlof had ik met de kerstdagen in 1967, hoewel ik eerste kerstdag pas thuis kwam. De weersomstandigheden waren dermate slecht dat we langer onderweg waren. Met zijn drieën, waaronder Jason Wolfe, gingen we nadat we aan land waren gekomen in Dundalk direct naar een luxe restaurant in Dublin om daar de kerstlunch te nuttigen. Al maanden van tevoren was er een reservering gedaan, we hoefden alleen maar 'Radio Caroline' te noemen. De volgende en tevens laatste periode dat ik aan land kwam, was precies een paar dagen voordat beide schepen in begin maart 1968 van hun ankerplaatsen werden weggesleept. Ik was in de flat van mijn moeder in Camberwell in Londen toen ik het slechte nieuws vernam.

Trouwen

Terwijl ik voor RNI werkte in maart 1971, ging ik voor verlof naar Engeland, trouwde er zelfs in Dover. Vloog vervolgens naar Interlaken in Zwitserland om een paar weken huwelijksreis te beleven. We vlogen weer terug naar Gatwick en pakten vervolgens de ferry vanuit Dover naar Oostende en vervolgens de trein naar Den Haag. Het werd me toen wel duidelijk dat de douane zeker niet op zoek was naar medewerkers van zeezenders die de wet overtraden en er meer op uit waren dat de economische situatie de stations automatisch uit de lucht deed gaan. Bij Caroline leek dit succes te hebben maar RNI overwon. Trouwens, ik had in de periode dat ik nog bij Radio Essex werkte mijn paspoort laten verlengen en in die dagen was het normaal dat op je paspoort ook nog eens je beroep voorkwam. Toen was er nog niet bekend wat de toekomst zou zijn en werd bij verlenging mijn beroep van ambtenaar (het leger) vervangen door radiopresentator. Duidelijk was dit direct een bewijs geweest voor een snel proces, hetgeen ik steeds ben ontlopen."

Prachtige foto boven water gekomen

VR 17 AUG: In Noorwegen wordt door Sven Martinssen veel research gedaan inzake de zeezenders die actief zijn geweest rond de kusten van Zweden en

De toekomstige MV Cheetah

Denemarken en zo nu en dan haalt hij verrassende resultaten. Zo ook vandaag ontvang ik een foto van de MV Mosken, een schip dat later werd herdoopt in Cheetah. Eerst was het eigendom van de VDS Ship (Vesteralleen Steamship Company). Het is niet bekend wanneer de foto is genomen maar het is niet onwaarschijnlijk dat hij afkomstig is uit 1924 toen het schip haar maiden trip maakte.

Oud-bevoorrader vermoord

ZO 19 AUG: De eigenaar van de pub 'Het Snuitje', de 51-jarige Kees Toet, is vandaag voor de pub neergestoken en kwam te overlijden. Later zouden twee Engelsen voor de moord in Vlaanderen worden gearresteerd. Gedurende de illegale periode van de Nederlandse zeezenders stond hij bekend als één van de bevoorraders van de Mi Amigo, die verankerd was voor de kust van Engeland. Teun Visser was destijds bemanningslid op de Mi Amigo en herinnert zich: 'Kees Toet was de zoon van Maarten Toet, die ook bekend stond onder zijn bijnaam Maarten de Snuit. Tezamen met zijn zoons bevoorraadde hij regelmatig de Mi Amigo illegaal vanuit Scheveningen. Dat was trouwens ook al het geval in 1973 tijdens de oliecrisis, toen Caroline tevens in behoorlijke financiële problemen zat. Zij zorgden ervoor dat de programmatapes op tijd op het schip kwamen evenals voorraden olie, water en proviand. Caroline deejays zoals Tony Allan, Graham Gill en anderen hebben vaak muziek gedraaid in de discotheek 'Flamingo' op Kijkduin, die destijds ook eigendom was van de familie Toet. Op de begrafenis waren heel veel mensen aanwezig waaronder voormalige bemanningsleden van de Mi Amigo zoals Jaap de Haan, Hans Roos en ikzelf, allen leden van 'The Class of 74'.

De Scheveningen 11, het bevoorradingsschip van Maarten Snuitje

Stripboek

ZO 19 AUG: Jille Westerhof stuurde mij een aantal scans om te gebruiken voor het onderwerp 'cartoons over de zeezenders' Hij schreef erbij: 'In mijn collectie stripboeken vond ik een 32 pagina's tellend boek getiteld 'We gaan naar zee'. Het is geschreven en getekend door de Vlaamse Bob de Moor. Het werd in 1975 uitgegeven en de grootste rol in het boek is weggelegd voor ene Barelli die de held uithangt door in het verhaal te voorkomen dat er een aanslag wordt gepleegd op het zendschip 'Neptunes'. De Moor heeft zich bij het schrijven en tekenen duidelijk laten inspireren door de bomaanslag op de MEBO II in 1971.

Foto's Norderney

MA 20 AUG: Enige tijd geleden meldde ik dat Alex Berrevoets bij één van zijn bezoekjes in het Antwerpse had geconstateerd dat men heel hard aan het werk was om het voormalige zendschip van Radio Veronica weer te voorzien van een nieuwe verflaag. Het is nog steeds niet bekend wat er nu met de Norderney gaat gebeuren. Diverse eerdere pogingen om het schip in Nederland te krijgen afgemeerd zijn vastgelopen. Ger Simmons werkt in Antwerpen en komt vrijwel dagelijks langs het schip. Foto's (waaronder bovenstaande) zijn terug te vinden op: www.bloggen.be/zeezenders

Zeer opmerkelijke foto's

DO 23 AUG: Maart 1980 is al heel lang geleden maar velen van ons herinneren het moment dat de vier laatste bemanningsleden van de MV Mi Amigo het zendschip verlieten omdat het zinkende was. Het ging ten onder in het Knock Deep. Inmiddels zijn we bijna 30 jaar verder

en zijn er toch nog steeds mensen nieuwsgierig naar de situatie van het voormalige zendschip. De havenautoriteiten van Groot London hebben recentelijk een sonoronderzoek gedaan naar de ligging van het zendschip, foto's die gevonden kunnen worden op internet.
www.portoflondon.co.uk/display_fixedpage.cfm/id/268

Communicator is deels er niet meer
VR 24 AUG: Een ander voormalig zendschip, dat al geruime tijd op Orkney lag, is inmiddels voor een deel gesloopt. Ik heb het dan over de Communicator die ondermeer werd gebruikt door Laser, Veronica en een lokaal station in Orkney. Een verslag en foto's gedurende het verblijf in Orkney en het uiteindelijke begin van de sloop van het voormalige zendschip kun je terugvinden op:
www.orkneycommunities.co.uk/imagelibrary/picture/number1710.asp

Bijnaam
VR 24 AUG: Zo, dat is een tijdje geleden dat er een bijnaam voorbij kwam. Ik hoorde er een in een verlengde versie in een programma van Robbie Dale op Caroline South: 'Uncle' Bill Hearne, your lovely fellow. De lijst op internet van bijnamen is trouwens recentelijk geheel bijgewerkt door Martin van der Ven en is terug te vinden op www.hansknot.com

Aanvullingen
VR 24 AUG: Diverse leuke aanvullingen kunnen er worden gemeld op de Zeezenderdiscografie. Ik heb de nodige pagina's weer doorgeworsteld van 'Het Tunes Boek' en kwam daar dingen tegen die we nog niet in onze lijst hadden opgenomen. Met dank aan Jelle Boonstra en Benno Roozen. Het nummer 'Ruby is the one' van Earth and Fire werd gebruikt voor een jingle van Robb Eden op RNI. Ook werd het gebruikt voor een actiespot voor Zwembad Eemeroord op Veronica. Op Radio Noordzee werd het nog twee keer gebruikt voor jingles de ochtendshows van respectievelijk Peter Holland en Marc van Amstel.

Franstalig
Michel Fugain maakte 'Attention mesdames et messieurs' en de intro van dit nummer werd gebruikt voor de spots van de Costa Brava Drive In Shows op Radio Mi Amigo in 1978. De Soundtrack van de film 'Geen Paniek', uitgevoerd door Rinus van Galen werd op Mi Amigo gebruikt voor de adverteerspot: 'Geen enkel radiostation in de Benelux bereikt dagelijks…' Dan het nummer 'Space Race'van Gene and the Esquires. Spookachtige geluidjes werden gebruikt voor de ABTT op Veronica. Van het orkest Ron Goodwin en het nummer 'Ring-a-ding' werd een filler gemaakt om te gebruiken in Driemaster op Radio Noordzee.Van hetzelfde orkest werd het nummer 'Threat' uit de soundtrack 'Battle of Britain' gebruikt voor de spot 'Nederland Herrijst' in het programma van Klaas Vaak op Veronica.

Achterkant
In de lijst stond al Harry de Groot en 'Kom achter je ramen vandaan'. De instrumentale achterkant werd door Peter van Dam gebruikt als tune in het programma Kassa op Mi Amigo. 'Mother Nohead' van Groep 1850 heeft ondermeer trommelgeroffel hetgeen door Hans ten Hoge werd gebruikt in zijn prachtige 'De gouden glans van radio' jingle op Radio Noordzee. De Gückenheimer Sauerkraut Band en het nummer '2nd Hungarian Rhapsody' werd gebruikt op Veronica voor de jingle ter opening van de Willem Keukenhof Show.

Huilen
Nico Haak zong ooit 'Ik kan wel huilen' en dit nummer werd hernieuwd ingezongen voor een speciale versie toen Veronica op 31 augustus 1974 uit de ether ging. Dus voor de categorie 'naam van het station werd in lied bezongen'. Dan Gaston Huysmans op Veronica, die gebruikte als tune 'Girl from Copenhagen' en wel in de uitvoering van Tony Hatch and Orchestra. Dan Benny Hill en 'Ting a ling a loo' werd gebruikt voor het programmaonderdeel 'Hugo's Neurotherapie' van Hugo de Groot op Caroline in 1980.

Piano
Een prachtige pianoplaat was 'A walk in the black forest' van Horst Jankowski. Het werd gebruikt op Radio Noordzee voor het eerste sportprogramma destijds 'Eén Nul', de voorganger van AD Sport en Sportwereld. 'Lara's Theme' in de uitvoering van Maurice Jarre werd op Radio Noordzee gebruikt als afsluiter van het programma 'Herry met Ferry' (Ferry Maat dus). "Cousin Jack' blijkt de allereerste tune te zijn geweest van Lex Harding toen hij bij Veronica kwam te werken. Een nummer in uitvoering van Jess & James.

Nog meer uit de stal van Boonstra en Roozen
Het einde van het nummer 'The Sheik of Araby' in de uitvoering van Spike Jones, werd gebruikt voor een jingle op Radio Caroline voor Hugo de Groot. De formatie Jumbo en het nummer 'A song to be': het instrumentale tussenstuk werd gebruikt voor jingles van Johan Visser op Mi Amigo terwijl het ook werd gebruikt als uuropener in het programma Bakboord op hetzelfde station. 'Black Water Gold' van KC and the Sunshine Band stond al vermeld maar er aan toegevoegd kan worden dat Ferry Maat het op Noordzee ook als filler gebruikte.

Heel groot
De formatie Kingzise en het nummer 'Soldier Boy' zong in 1979 op de melodie van het nummer 'Soldier boy' de jingle 'Caroline, all the hits

< Jessie Brandon met een aantal van haar Laser-collega's

on Caroline…'in. Van de Duitse formatie Kraftwerk en het nummer 'Kometen Melodie' werd de intro gebruikt als opener op Mi Amigo voor de naamjingles: 'Dit is Radio Mi Amigo met Rob Hudson'. Deze jingles werden in serie gemaakt in Amstelveen in de studio van Ton van Draanen en ingesproken door Louis Stuster. In het tunesboek staat vermeld dat ze werden ingesproken door Johan Visser, hetgeen dus onjuist is. Trouwens Louis Stuster is nog kort op Mi Amigo 272 werkzaam geweest onder de naam Johan Vermeer.

James Last
Als aankeiler voor de jingle 'De mars van de dag' bij de zeezender Veronica werd 'Moeke d'r staat een vrijer bie de deur' van James Last gebruikt. Een hele mooie aanvulling die Boonstra aanleverde was de allereerste tune van Joost den Draaier op Veronica: Angelo Francesco Lavagnino en het nummer 'Arrivo a Bora Arrivo a Papeete.' Testen in nachtelijke uren met een looptape werden in 1972 door Veronica gedaan op zoek naar een nieuwe geschikte frequentie. De loop was er een van Les Paul and Mary Ford en wel 'Vaya con dios and Whispering'. Bij "Rock and Roll is here to stay' van Little Sammy Gaha kan worden toegevoegd dat ook Veronica een dergelijke jingle kreeg toegestuurd maar het nooit gebruikte.

Doorsnee Noordzee
Bij het nummer van het Lowland Trio 'Goeiemorgen' kan worden toegevoegd dat het ook gebruikt werd in het programma van Peter Holland op Radio Noordzee en wel als jingle. Het nummer 'A little spice' van de formatie Loose Ends werd door Elly van Amstel geïntroduceerd op Radio Monique als uurafsluiter en weldra door andere collega-deejays overgenomen. Tenslotte voor deze ronde 'Mr. Armageddon' van de formatie Locomotive. Dit werd als filler gebruikt in de Adje Bouwman Top Tien op Veronica.

Uit eigen hoorervaring
Dan nog twee die ik scoorde middels het luisteren van oude programma's. Beide nummers staan al in de lijst maar behoeven enige uitbreiding: Les Reed and His Orchestra met 'Man of Action' werd ook enige tijd gebruikt op Radio Mi Amigo door Peter van Dam ter afsluiting van het programma. The Beatles en het nummer 'Goodnight' werd door Andy Archer in 1971 gebruikt als afsluiter van zijn programma, waarna hij vervolgens het station voor die dag afsloot – zoals gebruikelijk met de Man of Action.

Jessie Brandon
DO 23 AUG: Jessie Brandon was een van de eerste vrouwelijke deejays die overkwam met de Communicator vanuit Florida richting de Noordzee in internationale wateren en wel voor de Britse Kust. Daarvoor had ze al de nodige ervaring op de Amerikaanse radio opgedaan en bovendien een gedegen opleiding communicatie en radio gevolgd. Vol spanning onderging ze de reis die haar bracht in het piratenwereldje. Naast de vele uren die we hebben kunnen genieten van haar via Laser 558 maakte ze in Europa ook programma's voor ondermeer Capital Radio in London en Radio Luxembourg. Daarna ging ze terug naar Amerika om haar radioloopbaan voort te zetten. Enkele jaren geleden zou ze naar de radiodag komen maar moest ze afzeggen gezien haar moeder ernstig ziek was. Hoe heeft ze het radioleven beleefd? Lees het in de blog die haar broer heeft geopenbaard: bbmyls2go.mindsay.com/its_not_just_a_job_its_an_adventure.mws

Juul Geleick (voor), Ad Bouman (l) en Robbie Dale bij Arrow
© Stella Robinson

Veronicamiddag op Arrow Classic Rock
ZA 25 AUG: Volgende week vrijdag zal Arrow Classic Rock een speciale uitzending verzorgen om terug te denken aan het gegeven dat in 1974 middels de invoering van de anti-zeezenderwetgeving er een einde werd gemaakt aan de uitzendingen van een aantal radiostations, dat vanaf internationale wateren actief was. Met veel tranenwerk was het Radio Veronica dat die dag om zes uur de ether voorgoed vanaf zee verliet. Bij Arrow Classic Rock zal de gehele dag worden teruggeblikt waarbij een aantal oud medewerkers van Veronica te gast zal zijn tussen 12 en 17 uur. Ondermeer zal Robbie Dale tussen 3 en 5 uur in de middag van de partij zijn. Alle andere uren zijn gevuld met historische programma's en het is een samenwerkingsverband met de Stichting Norderney.

Bijnamen
ZO 26 AUG: Slechts 2 programma's afgeluisterd vandaag en toch twee nicknames die we nog niet eerder hoorden. Uit 1968 allereerst een programma van Radio Caroline waarin Freddie Bear, your teddybear voorkwam. Op RNI in 1971 noemde nieuwslezer Crispian St. John in het programma 'You're never gonna believe

this' Tony Allan, the man with the crystal ball.

Aanvullingen zeezenderdiscografie
ZO 26 AUG: Op Caroline North International gebruikte Freddie Bear in 1968 als filler het nummer 'Rocking Goose' van Johnny and the Hurricanes. Op RNI in het jaar 1971 was het Tony Allan die 'Green onions' van Booker T and the MG's gebruikte in het programma 'You're never gonna believe this' als tune. Ik vond ook een oud jingle productiebandje terug. Ik denk uit 1966. Robbie Dale was jingles aan het maken en gebruikte ondermeer 'Fincley Central' van The New Vaudiville Band voor een jingle 'come on and listen come on and listen to Caroline'. De jingle heb ik trouwens nooit op de radio gehoord. Tenslotte werd 'The Incrowd' van Ramsey Lewis op Radio 227 gebruikt voor een promo voor het blad Humo, met ondermeer artikelen over het station zelf.

Dank aan Jelle Boonstra
WO 29 AUG: Weer een aantal pagina's van het Tunesboek doorgelopen en ik vond een aantal zaken die nog niet in de discografielijst voorkwam. Mantovani en zijn orkest en het nummer 'Exodus' kan worden toegevoegd als zijnde ook gebruikt door Jan van Veen op Veronica in het programma 'Candlelight'. Manuel and the Music of the Mountains en het nummer 'Proud Matador' was één van de tunes gebruikt door Rob Ronder op Radio Atlantis. Tenslotte was daar Imca Marina met 'Ai Ai Dolores' en hiervan werd een intro gebruikt voor de jingle 'Dit is onze Mi Amigo Playa Tip.'

Everly Brothers
Op de Voice of Peace werd het nummer 'Let it be me/ Give Peace a chance' van the Everly Brothers gebruikt voor een jingle. Het is een zeer langzame versie van de Lennon compositie. Een jingle waarin de Voice of Peace wordt aangekondigd in een klassieke setting is ontrafeld door Jelle Boonstra: 'Het is gemaakt met de eindakkoorden van deel 2 en deel 3 van Ludwig van Beethoven's 9e symfonie in D klein, Op. 125, bekend vanwege de koorfinale op Schillers ode 'An die Freude'. ("Alle menschen wirden Brüder").

Vrouwelijke deejays
MA 3 SEPT: Een tijdje geleden dat we een aanvulling hadden in de categorie vrouwelijke deejays. Bij het afluisteren van oude programma's scoor je toch weer af en toe en zo kunnen we nu twee vrouwelijke presentatoren toevoegen bij Radio Nord en wel Monika en Anita Byström. Ook ontdekte ik een programma bij Radio Nord met de titel 'Völkommen Bon Jour' waarbij het programma ook nog eens begon met het gelijknamige lied en dus de naam van het zendschip erin.

Aanvullingen
MA 10 SEPT: Andermaal enkele aanvullingen. Het Jerry Allen Trio speelde het nummer 'Strangers on the shore' dat als tune diende in de jaren zestig voor de Oxo Show, één van de gesponsorde shows op Radio London in presentatie van Tony Windsor. Bij het nummer 'Screw board' van The Tramps kan aan worden toegevoegd dat het ook werd gebruikt als tune door Jan Troost, kortstondig deejay op Radio 199 in 1972.

BBC Ariel
DO 13 SEPT: Ieder groot bedrijf heeft een eigen blad dat onder personeel in gedrukte stijl wordt verspreid hoewel bij sommige bedrijven de drang bestaat om dergelijke personeelsbladen ook al via internet te gaan aanbieden. Bij de BBC, de Britse Staatsomroep, wordt wekelijks een 16 pagina's tellende krant verspreid vol met nieuwtjes, organisatorische veranderingen, gossip en achtergrondverhalen. Wat men veertig jaar geleden niet had kunnen denken is realiteit geworden. Destijds werd er door woordvoerders van de BBC op allerlei mogelijke manieren tegen de zeezenders aangetrapt. Op de voorkant van Ariel, zoals het personeelsblad heet, stond in grote rode letters: 'Pirates of the Caroline' gevolgd door een nostalgisch verhaal en de aankondiging van de speciale uitzendingen vanaf de LV 18.

PIRATES OF THE CAROLINE

It was 40 years ago this week... and BBC Ariel is going back to sea and back to the sixties

Hot bunking and cold showers for the dj sailors

Slopen stopgezet
VR 14 SEPT: Het sloopwerk aan de Communicator, zo hoorden we, is stopgezet. Het schip, dat in het haventje van St Margaret's Hope op Orkney ligt, heeft de aandacht van autoriteiten gekregen, nadat er vanuit de Schottish Enviroment Protection Agency (SEPA). Ze hebben een gesprek gevoerd met de eigenaar van het voormalige Laser zendschip, waarna deze – Andrew Banks – de sloop voorlopig heeft stil gelegd. Ook is er onderzoek gepleegd door een andere instantie, de HSE ofwel de Health en Safety Executive. Vermoedens zijn er dat er aan boord van het schip nog een grote hoeveelheid asbest aanwezig is.

Ontkenning
Volgens Banks is het schip al geruime tijd vrij van giftige stoffen maar heeft hij de werkzaamheden toch stopgezet om een onderzoek niets in de weg te leggen. Volgens Banks was het schip asbestvrij gemaakt voordat hij het aankocht. Een woordvoerder van de HSE heeft verklaard blij te zijn met de tijdelijke stopzetting van de werkzaamheden. Mochten er sporen van asbest worden geconstateerd dan dient de eigenaar een speciale aanvraag in te dienen voor het specialistisch ruimen

De Communicator zal, hoewel deels gesloopt, toch het jaar 2008 nog halen

van asbestdelen. Het schip de Communicator werd in 1954 in Duitsland gebouwd waarbij in de machinekamer asbest werd verwerkt, iets wat in die tijd vrij normaal was.

Eerder overleg geweest
Chris Matthews, een woordvoerder van de eerder genoemde SEPA heeft bekend gemaakt dat het onderzoek werd ingezet nadat gebleken was dat eigenaar Banks niet de nodige vergunningen had tot sloop van de Communicator. Eerder, in juli, was er al een gesprek met de eigenaar geweest, waarbij hij werd gewezen op de verplichting diverse vergunningen aan te vragen. En daarmee is er dus nog geen einde aan de geschiedenis van de Communicator.

Bijnamen
MA 24 SEPT: Bij het afluisteren van de diverse sessies zoals op 4 augustus in de Sugar Reef gehouden, bleek Tony Blackburn een groot aantal bijnamen te noemen van mensen die aan boord van de Galaxy van Radio London actief zijn geweest. Het bleek dat we tot nu toe twee niet hebben genoemd: Tony 'Bessie' Blackburn en Kenny Everett 'Idy Feverett'. Oh ja, de complete lijst kan worden gevonden op www.hansknot.com

Het theater in
WO 26 SEPT: Jarenlang was hij eindverantwoordelijke Sport bij de NOS op de radio, in de zomer deed hij zijn laatste grote klus en wel de organisatie rond de uitzendingen van Radio Tour de France. Een reorganisatie stond voor de deur en dus deed hij zelf besluiten te stoppen met het werken voor de NOS. Ferry de Groot, vorig jaar nog uitbundig beluisterd door vele aanhangers op de jaarlijkse radiodag in Amsterdam – waarbij het werd geinterviewd door Jelle Boonstra, gaat het theater in. Hij zal speciale gast zijn in 'André's Nieuwe Revue' van André van Duin. Tot eind april 2008 loopt de eerste serie shows in diverse Nederlandse theaters. Ferry de Groot zal optreden in een speciaal item 'De Dik Voormekaar Show'. Dit programma was ooit in de begin jaren zeventig bij Radio Noordzee ontwikkeld door Van Duin en De Groot.

Dank aan: Rob Olthof, Martin van der Ven, Benno Roozen, Jelle Boonstra en Martin Kayne.

Samenstelling: HANS KNOT

DO 23 AUG: Kees Buurman is in zijn woonplaats in Zwitserland op 70-jarige leeftijd overleden. Dit is door een woordvoerder van de NOS, zijn voormalige werkgever, bekend gemaakt. Hij werd bekend als bedenker van NOS radioprogramma's als Met het Oog op Morgen, Radio Tour de France en Langs de Lijn. Van Langs de Lijn was Buurman 18 jaar de chef. Kees Buurman begon zijn carrière als jongen van 16 bij Het Vrije Volk. Verder werkte hij bij de VARA en de AVRO. Vanaf 1966 werkte hij bij de NOS. Dankzij Buurmans opmerkzaamheid was de Nederlandse radio de enige in Europa die in 1972 live verslag deed van de ontknoping van het gijzelingsdrama op de Olympische Spelen in München.

MA 27 AUG: RTL Group SA heeft in Nederland over het eerste halfjaar van 2007 een hogere omzet, maar een iets lager resultaat behaald vergeleken met vorig jaar. RTL 4, RTL 5 en RTL 7 boekten een omzet van 189 miljoen euro, 20 miljoen euro meer dan vorig jaar. De televisiewinst daalde voor belasting, rente en amortisatie van 37 naar 27 miljoen euro. De Nederlandse dochter van het in Luxemburg gevestigde mediabedrijf kreeg 6 miljoen euro van de overheid als tegemoetkoming voor (reeds) betaalde bijdragen van de vorig jaar ingetrokken FM uitzendlicentie van RTL FM. Volgens RTL Group SA waren de tegenvallende resultaten het gevolg van 'hogere programmakosten', aldus DutchMedia in haar berichtgeving.

RTL gebouw op het Mediapark
© Christian Bergmann

DO 30 AUG: Radio 5 wordt steeds meer beluisterd maar ook bekritiseerd. Op de internetsite van het radiostation zijn tal van klachten terug te vinden maar ook werden diverse klachten, nadat ze een tijdje zichtbaar waren in het gastenboek, door de leiding weer weggehaald. Ondermeer is het té weinig draaien van de muziek van Jim Reeves dan wel altijd maar weer hetzelfde nummer, reden geweest voor een drietal mensen om onophoudelijk druk uit te oefenen om meer Jim Reeves op de radio te krijgen. De promotieactie van Eimbert van den Oetelaar, Gerard van der Linden en Bert Bossink heeft zeer goed geholpen want de komende week zal Jim Reeves artiest van de week zijn op Radio 5 en dus de benodigde airplay krijgen.

VR 31 AUG: Met ingang van 1 september begint Niels Jansen als marketingmanager bij Radio Veronica. Hiermee vervangt hij Ralph Heijnneman die vanaf morgen onder andere voor TMF Radio gaat werken. Niels Jansen wordt als marketingmanager van Radio Veronica verantwoordelijk voor het marketing beleid van het station. In deze hoedanigheid zal hij leiding geven aan de marketingafdeling. Niels Jansen is afkomstig van de Arrow Media Group waar hij het afgelopen jaar als marketingmanager verantwoordelijk was voor de stations Arrow Classic Rock en Arrow Jazz FM. Daarvoor is hij 15 jaar werkzaam geweest in de platenindustrie waar hij bij Warner Music de marketing campagnes voor releases van onder anderen James Blunt, Sean Paul, The Corrs, Relax, Enya en Live Aid heeft ontwikkeld. Niels Jansen is enthousiast over zijn overstap: "Als jonge tiener ben ik opgegroeid met het oude Veronica, was ik lid van Club Veronica en ging ik naar de Veronica drive-in shows. Daarnaast luisterde ik naar radio Decibel, een piraat waar aantal van de huidige Radio Veronica- DJ's hun roots hebben liggen. Toen ik door Radio Veronica werd benaderd voor deze functie was de keus snel gemaakt. Ik vind het een uitdaging bij zo'n dynamisch en gerenommeerd station aan de slag te mogen gaan."

VR 31 AUG: Op de datum van 31 augustus werd vandaag opnieuw een radioafscheid toegevoegd. Radio 10 Gold zond voor de allerlaatste dag uit op 1008 kHz. Een pijnlijk einde na een mislukte strijd om een degelijk etherpakket te bekomen. Het landelijke station, dat via een complexe U-bochtconstructie op 4 april 1988 op de Nederlandse en Vlaamse kabelnetten debuteerde, kende een geschiedenis waarbij onzekerheid de rode draad was. Profileerde de ploeg rond Jeroen Soer, Ferry Maat, Adam Curry, Peter Rijsenbrij, Ron Bisschop, Daniël Dekker en Rob Van Someren zich aanvankelijk als een commercieel antwoord op Radio 3, in 1991 ging het roer helemaal om. Met Tom Mulder aan boord koos men voor een oldies format, en de bekendheid groeide. Dit vertaalde zich in de toekenning van enkele kleinere etherfrequenties. Net toen de toekomst rooskleurig werd, volgde een nieuw drama. Bij de verdeling van de etherfrequenties in 2003 viel het op één na oudste Nederlandse commerciële radiostation zonder pardon uit de boot. Onderhandelingen met Sky Radio om alsnog de FM-frequenties van de Gouwe Ouwe Zender, het latere Radio Veronica, te huren, eindigden in een ruzie waarbij Talpa, inmiddels de eigenaar van Radio 10 Gold, moord en brand schreeuwde. Toen de situatie een catastrofale wending dreigde te krijgen, kwam het voorstel van Ruud Poeze om de 1395 kHz, de voormalige stek van Business Nieuwsradio te gebruiken. Een aanbieding, die men gezien de zorgwekkende situatie, niet kon weigeren. Dat Radio Tirana uit Albanië, elke avond tussen 20.00uur en 23.00uur met een onwaarschijnlijk vermogen de uitzendingen zwaar stoorde, nam men er tijdelijk bij. En toen hielp het toeval een handje.

Toen de Britse radiogroep Radlon niet het gewenste geld kon opbrengen om via de Nederlandse 1008 kHz de uitzendingen van Big L te verzorgen, diende zich een nieuwe mogelijkheid aan om alsnog een landelijke dekking te veroveren. Op 23 juni 2004 om 18.20 uur opende Radio 10 Gold met 'I'm a Train' van Albert Hammond het offensief van de laatste kans. Ondanks een stabiel marktaandeel en publicitaire campagnes ging het snel bergaf. Het gebrek aan inkomsten betekende in maart van dit jaar het ontslag voor diverse oudgedienden zoals Peter Holland, Jos van Heerden en Thorvald de Geus. Eigenaar John de Mol trok meteen een streep onder het middengolfverhaal en is maar al te blij als de BV Groot Nieuwsradio, na het wegwerken van de laatste administratieve hindernissen, de huur van de zenders in Flevoland overneemt. 31 augustus 2007 om 23.00 uur: emotie alom wanneer René Verkerk het allerlaatste AM-uur opent met 'Don't Walk Away' van The Four Tops. Voor men het beseft, valt het doek over een belangrijke periode. Met 'Night Fever' van The Bee Gees begon het in 1994 op 675 kHz, nu werd een alweer trieste bladzijde omgeslagen. 'Thank You For Being A Friend' zong Andrew Gold, waarna om 23.52 uur enkel nog ruis te horen was.

ZA 1 SEPT: Radio 5 wordt steeds meer beluisterd maar ook bekritiseerd. Op de website van het radiostation zijn tal van klachten terug te vinden. Niet allemaal blijven ze on-line. Diverse uitingen van ontevredenheid in het gastenboek worden na een tijdje door de leiding ook weer weggehaald. Ondermeer is het té weinig draaien van de muziek

van Jim Reeves dan wel altijd weer hetzelfde nummer, een reden geweest voor een trio om onophoudelijk druk uit te oefenen op Radio 5. Er moest en zou verandering komen in de beknotting van deze Amerikaanse artiest. De actie van Eimbert van den Oetelaar, Gerard van der Linden en Bert Bossink heeft intussen zeer goed geholpen want vanaf maandag is Jim Reeves 'Artiest van de week' op Radio 5 en krijgt hij bijgevolg heel wat extra aandacht.

DO 6 SEPT: KRO's Goudmijn, een programma met muziek en herinneringen van luisteraars, verhuist na een 12,5 jarig bestaan op de zaterdagmiddag naar de zondag. Het radioprogramma is voortaan op zondag van 14.00 tot 16.00 uur te beluisteren. De verplaatsing is een onderdeel van een 'reshuffling' van het weekend op Radio 2, waarbij diverse programma's van plaats wisselen. In januari 1995 werd de eerste aflevering van KRO's Goudmijn uitgezonden. Sindsdien komen elke zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur luisteraars aan het woord met hun persoonlijke herinneringen aan een bepaalde plaat. Deze zomer bestaat Goudmijn 12,5 jaar en in die tijd groeide het programma uit tot één van de meest gewaardeerde uitzendingen van Radio 2. De Radio 2-programmering op zaterdag en zondag wordt komend weekend gewijzigd, waarbij diverse programma's van plaats wisselen. De verwachting is dat ze hierdoor beter op elkaar aansluiten. Zo wordt Goudmijn straks uitgezonden na KRO's Adres Onbekend, het programma waarin gezocht wordt naar uit het oog verloren familieleden, vrienden en bekenden. Op het huidige tijdstip van Goudmijn, zaterdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur, is vanaf 8 september De Strepen van Spits met Frits Spits te beluisteren. In dit programma beoordeelt Frits Spits nieuw uitgekomen cd's.

DO 13 SEPT: 'Publieke verantwoording afleggen over het journalistieke reilen en zeilen van de NOS in de breedste zin van het woord'. Met deze overkoepelende opdracht ging vandaag de eerste onafhankelijke ombudsman in de geschiedenis van de NOS officieel aan het werk. De functie wordt bekleed door Ton van Brussel (53), die een lange staat van dienst heeft binnen de journalistiek. Leidraad voor zijn ombudsfunctie is een nieuwe journalistieke code, waarin de journalistieke uitgangspunten van de gehele NOS staan beschreven. Van Brussel wordt in zijn werk bijgestaan door een onafhankelijke commissie met externe deskundigen, die als een klankbordgroep zal fungeren. Publieke verantwoording en publieke transparantie staan al jarenlang hoog op de agenda van de publiek omroep. De NOS maakt daar nu al werk van door middel van het NOS Forum, (visuele) chatsessies via internet en een afdeling publieksreacties. De publieke verantwoording is nu verder versterkt met de benoeming van Ton van Brussel als onafhankelijke ombudsman voor de NOS.

DI 18 SEPT: Het was weer Prinsjesdag en in de troonreden natuurlijk ook aandacht voor het mediabeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor 2008. Aan werd gegeven dat de nadruk gelegd dient te worden op een gevarieerder aanbod van radio en televisie. Hierbij is er een belangrijke taak weggelegd voor de Publieke Omroep in Nederland. De NPO krijgt meer geld, er komen nieuwe spelregels voor de multimediale taak van de NPO, de Raad van Bestuur behoudt de regie en de regels voor erkenning van omroepen veranderen. Commerciële televisie zal naar verwachting profiteren van een soepeler reclameregime. Vanaf 2008 wordt de rijksomroepbijdrage structureel verhoogd met 50 miljoen euro per jaar. In de toelichting op de Miljoenennota wordt aandacht besteed aan de toekomst van radiodistributie. Wat wil het kabinet? 'Het bevorderen van digitale omroep en digitalisering van analoge etherradio door waar nodig vergunningen te verlenen, innovatie te bevorderen en informatie beschikbaar te stellen'.

DI 18 SEPT: Minister Ronald Plasterk van OCW reserveert vanaf 2008 jaarlijks 500.000 euro ter ondersteuning van de regionale culturele radio- en tv-programmering. Het bedrag wordt ter beschikking gesteld aan het Stimuleringsfonds Culturele Omroepproducties. Met dit geld kunnen de regionale omroepen zestig documentaires per jaar maken. Nu maken ze er zo'n veertig. De minister, die naast media ook cultuur in zijn portefeuille heeft, wil dat de publieke omroepen meer aandacht besteden aan culturele programma's. Naast het extra geld voor de regiozenders, reserveert hij ook geld voor de landelijke publieke omroep om dramaproducties te brengen.

Karel vd Graaf, lang geleden

MA 17 SEPT: Karel van de Graaf vertrekt na 38 jaar bij de AVRO. Hij presenteerde deze avond voor het laatst actualiteitenrubriek '*EénVandaag*.' De AVRO en Van de Graaf (56) hebben een conflict over zijn inzetbaarheid als presentator. Sinds eind maart is hij directeur corporate communicatie bij energiebedrijf Econcern. De AVRO is van mening dat hij te weinig tijd overhoudt voor *EénVandaag* en eventuele andere programma's. Volgens Van de Graaf is de kern dat de omroep zijn nieuwe functie niet verenigbaar vindt met die van presentator van een actualiteitenrubriek.

DO 20 SEPT: Het aantal AFN radiostations in Duitsland wordt ook steeds kleiner. Dit komt voornamelijk doordat het aantal legerplaatsen wordt ingekrompen. Zo is vandaag bekend geworden dat het station AFN Würzburg het komende

jaar uit de ether zal verdwijnen. Dit is bekend gemaakt vanuit het Amerikaanse hoofdkwartier van de Europese strijdkrachten in Heidelberg. Ontmanteling van de legerplaats betekent tevens dat het radiostation zal worden ontmanteld en de gebruikte frequenties zullen worden ingeleverd. Een exacte datum is niet genoemd wel dat het voor 1 september 2008 zal worden gesloten.

DO 27 SEPT: Presentator Hans Smit stapt per 1 januari over van de VARA naar de AVRO. Smit presenteert momenteel 'Ontbijtradio' op Radio 2. Vanaf 2008 neemt hij het kunst- en cultuurprogramma 'AVRO Opium' voor zijn rekening. Dat maakte de AVRO vandaag bekend. Eerder werkte Smit voor verschillende radioprogramma's, zoals het NOS programma 'Met het oog op morgen' en VARA's 'Ophef en Vertier'. Voor televisie presenteerde hij onder meer het 'Jeugdjournaal' en het 'NOS Journaal'.

HANS KNOT EN MICHEL VAN HOOFF
dank aan REDACTIE RADIOVISIE

De radio opnieuw ontdekt
Er blijkt sprake te zijn van Ipod moeheid bij jongeren, tenminste als we een recent rapport moeten geloven dat is uitgegeven door de Amerikaanse onderzoeksorganisatie Bridge Ratings. Het onderzoek, dat steekproefsgewijs is uitgevoerd onder 4541 Amerikaanse jongeren tussen 12 en 21 jaar oud en die voor het merendeel bij een soortgelijk onderzoek in 2004 aangaven de radio praktisch links te laten liggen in het voordeel van hun persoonlijke muzieksamenstelling, blijkt nu weer duidelijke signalen te geven de radio ook als een belangrijk luistermiddel te vinden. Vooral de invoering van de diversiteit aan vooral contemporary music formats heeft de jeugd teruggehaald naar de radio. Ook het internet is een sterkere bron geworden van radio beluisteren. Liefst 25% van de bevolking gebruikt het internet om de radio te kunnen beluisteren, hetgeen staat voor 72 miljoen luisteraars, die minimaal eens per maand op deze manier de radio volgen. De onderzoekers verwachten dat dit percentage tegen het einde van 2008 zal zijn opgelopen tot 40%.

RENE BURCKSEN EN JAN HENDRIK KRUIDENIER

Wetwijziging lokt nieuwe adverteerders
Er is een wetswijziging van kracht geworden waardoor het mogelijk wordt dat bepaalde bedrijven, die tot nu toe in de ban waren, de mogelijkheid krijgen te adverteren via de commerciële radio in Groot-Brittannië. Door een wijziging in de 2005 Gambling Act is het nu mogelijk voor bijvoorbeeld eigenaren van casino's, websites waarop kan worden gegokt en andere gokbedrijven te adverteren op commerciële radiostations. Het is echter wel gelimiteerd tot een bepaald aantal uren. Pas na 9 uur in de avond, als er geacht wordt dat er voornamelijk luisteraars boven de 18 jaar afstemmen op de programma's, is adverteren mogelijk. Trouwens men mag niet op bepaalde manieren adverteren. Zo kan er in een commercial niet gesteld worden dat gokken de manier is om van je schulden te kunnen afkomen en mag het ook niet als een attractief doel worden voorgesteld. Er is een speciale commissie ingesteld die gedragslijnen heeft voorgeschreven voor het adverteren en bovendien worden de regels door deze commissie in de toekomst nauw in de gaten gehouden. Ondertussen is er vanuit de regering Brown ook voorgesteld op korte termijn de ban op politieke reclame door politieke groeperingen op te heffen. Daarvoor dient een wetswijziging te worden ingevoerd en goedgekeurd te worden.

REDACTIE RADIO MAGAZINE

Voor de Caroline-, London- en alle andere zeezender fans was het destijds, in 1967, een grote schok in de kranten te lezen dat op maandag 14 augustus 1967 een eind zou komen aan de vrije radio (zo werd dat destijds genoemd). In plaats van de hele dag de nieuwste muziek uit Amerika, Engeland en Nederland te kunnen beluisteren via Radio London of andere stations stond in gedachten al terug te moeten vallen op de uitzendingen Hilversum 3 om toch nog enigszins een beetje popmuziek te kunnen beluisteren. Gelukkig ging Radio Caroline met twee afzonderlijke stations door. Vreemd blijft het wel dat de directie van Caroline besloten had om de beide schepen te laten liggen waar ze lagen. Bij de kust van het eiland Man de MV Fredericia van Caroline North en de MV Mi Amigo van Caroline South voor de zuidelijke oostkust. Zeer hoge kosten van bevoorrading hetgeen de Carolineorganisatie dus noodlottig is geworden in 1968. Op de site Pirate Hall of Fame

Caroline DJs go into exile

RADIO Caroline's "Admiral" Robbie Dale and Johnnie Walker wave goodbye to Britain on Monday—and begin self-imposed exile as two of the rebels who will continue with Radio Caroline in defiance of the Government Bill.

Return to Britain after Tuesday would mean risking a six-month jail sentence or a £400 fine. Roger Day, already on the ship, and possibly Tom Edwards and Ian Macrae, together with colourful American Kilroy, expect to follow suit.

At least half-a-dozen administrative staff from Caroline House in London, which closes on Monday, will join newly-recruited Dutch staff at Caroline's fresh headquarters in Amsterdam. The station has also leased an apartment for their deejays in the city.

Caroline North staff will receive their short sanctuary in the Isle-of-Man where the local government is also defying the Postmaster-General.

Ronan O'Rahilly, Caroline's chief, told Disc on Tuesday: "Response from Dutch advertisers is excellent." He plans a "Private Life Of Harold Wilson" exposé to be broadcast on Tuesday.

• Parting note: Robbie Dale and Johnnie Walker make a farewell public appearance in Kent's Chislehurst Caves nightspot tomorrow (Friday).

Robbie Dale: defies Bill

staan diverse krantenartikelen uit die tijd gepubliceerd waarin werd beschreven dat er niet betaalde spots werden gedraaid voor Britse bedrijven op Radio Caroline: www.offshoreradio.co.uk
Ook zijn op de site die ter herinnering aan Radio London is gemaakt de nodige krantenartikelen terug te vinden: www.radiolondon.co.uk/otherwaves/summer67news/67clipsintroP1.html

Radio London DJ Ian Dawson signs for the fans after arriving at Liverpool Street last night.

Ergens in juni of juli 1967 kwam mijn vader op straat Piet van Egmond tegen (klassiek organist) en die zei: "Arie, zeg maar tegen je zoon, dat de Carolineorganisatie een kantoortje gaat openen bij mij aan de Koninginneweg 130 te Amsterdam. Later bleek dat Ronan aan Basil van Rensburg 10.000 gulden had gegeven om een kantoor in te richten. Van Rensburg ging er met dit geld vandoor. Een tijdje later richtte Caroline het kantoor in aan de Singel 160. Piet van Egmond had geen zin meer om aan deze dubieuze lieden nog kantoorruimte te verhuren.

Het was dus via de Britse wetgeving verboden om te adverteren op een zeezender. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de Carolineorganisatie, die notabene een kantoor had aan de Singel in Amsterdam, niet besloten had om ook beide schepen te verkassen in oostelijke richting. Men had bijvoorbeeld de Mi Amigo voor Scheveningen en de Fredericia in de Duitse bocht kunnen verankeren. Dat zou meteen ook in de tenderkosten hebben gescheeld. Hetzelfde gold natuurlijk ook voor Radio London, ze voeren enkele dagen na de close down richting Duitsland en in plaats van het anker ergens boven de Waddeneilanden uit te gooien en de uitzendingen te herstarten, ging men de haven in (om nooit meer in internationale wateren terug te keren. Over kapitaalvernietiging gesproken!

Maar ja, een deel van de Engelsen beschouwen ons nog steeds als op klompen lopende hottentotten, levend van tulpen, kaas en drugs. In feite heeft de Carolineorganisatie destijds zichzelf de nek omgedraaid door de rekeningen van Wijsmuller niet te betalen en dan kun je wachten op repercussies.

Tijdens de bijeenkomst in de Sugar Reef in Londen in augustus dit jaar, waarbij vele deejays en technici van alle Britse zeezenders uit de jaren zestig aanwezig waren, werd aan het einde van de Radio Caroline sessie de naam Wijsmuller genoemd. Maar verder ging men niet. In de uitzending van Johnnie Walker op BBC Radio 2 van 12 augustus 2007 werden wel de close downs van de zeezenders gememoreerd, ook dat Radio Caroline doorging na 14 augustus 1967, maar het idee om de beide schepen te verkassen naar het continent kwam niet ter sprake.

Het management van Radio London vond het tenderen door de firma Wijsmuller, met haar hoofdkantoor in Baarn, te duur om door te gaan. Dus een goed uitgerust schip met zenders en al gewoon dumpen in een Duitse haven. Voor mij veertig jaar na dato nog steeds geheel onbegrijpelijk. Helaas heeft men bij de bijeenkomst in de Sugar Reef in Londen het niet aangedurfd om enige kritische geluiden te laten horen richting O'Rahilly. Maar ja, dat is allemaal achteraf gepraat. De enige kritische geluiden uit de monden van de deejays gingen over de slechte, zeg maar rustig Spartaanse huisvesting op sommige zeezenders. Met name de deejays op de Laissez Faire van Swinging Radio England en Britain Radio, de MV Comet van Radio Scotland en de Oceaan 7 van Radio 270 konden gewoon op de grond slapen in de messroom, omdat er geen hutten (genoeg) waren. En dan de bevoorrading. Het management achter de stations op de Laissez Faire was weleens traag van betalen (de rekening van het openingsfeest in het Hilton hotel te Londen is tot heden onbetaald gebleven) en dan kwam er dus vaak geen tender. Gevolg was dan weer een tekort aan drinkwater en voedsel. Ik neem diep mijn petje af voor de deejays die onder die omstandigheden hun programma moesten maken. Heren: bedankt namens de miljoenen fans.

De tijd, zoals we toen het radiobeluisteren beleefden, komt helaas nooit meer terug. Wat rest is een fijne herinnering via knipsels, foto's, video's en de vele mooie opgenomen programma's.

ROB OLTHOF

Iedere trouwe volger van de gebeurtenissen op de MV Mi Amigo herinnert zich de overlast aan wespen die het zendschip in bezit hadden genomen in, als ik het goed herinner, het jaar 1977. Een speciaal anti-wespenlied werd door Marc Jacobs opgenomen en bij herhaling uitgezonden. Luisteraars stuurden anti-insecten spray naar het postbusadres van het radiostation in Spanje. De bemanning van de MV Mi Amigo had een tweetal jaren een plaag van ander ongedierte, waarover tot nu toe niet eerder werd geschreven.

Laten we het verhaal van Bob Noakes (foto) maar eens volgen.

De afgelopen zomer zal ongetwijfeld te boek komen te staan als een van vele uitersten. Terwijl politici wereldwijd druk bezig zijn het volk een enorm schuldcomplex aan te praten vanwege de "global warming" – er moest immers iéts worden bedacht om de gaten te vullen die zijn ontstaan nu de "energiecrisis" en het "millennium probleem" klaarblijkelijk adequaat en voorgoed zijn opgelost – zijn er gelukkig ook nog mensen genoeg die mijn vergevorderde leeftijd (93) hebben bereikt en derhalve kunnen (na)vertellen dat de natuur altijd al grillig is geweest en dat vermoedelijk ook altijd zal blijven.

Ik herinner me nog heel goed een bepaalde dag, begin maart 1974: plotseling werd het zo krankzinnig warm dat ik - destijds werkzaam aan boord van de 'Mi Amigo' - de zender moest terugschakelen naar laag vermogen om oververhitting te voorkomen.

Maar wij leven thans in 2007. Gedurende vrijwel de gehele maand juli was ik aan het werk in de Amsterdamse Leidsekruisstraat. Een maand met een spaarzaam lekker zonnetje, maar verder met vooral broeierige, plakkerige, benauwde regendagen. Op één zo'n plakkerige vrijdagmiddag besloot ik even naar de Leidsestraat te lopen. Mijn collega's en ik hadden die dag hard gewerkt, dus ik dacht dat een patatje-mét wel op prijs gesteld zou worden. Ik liep de deur uit richting FEBO en meteen viel het me op hoe donker het opeens geworden was; zelfs de straatklinkers leken zwart. Vervolgens voelde ik letterlijk aan den lijve wat er aan de hand was: de gehele wijk lag bedolven onder een laag vliegende mieren. Ze zaten ook al in mijn haren en op mijn lichaam. Toen ik merkte dat er een op mijn borst, onder mijn overhemd, zat, sloeg ik hem, in een instinctieve paniekreactie, te pletter, hetgeen resulteerde in twee kleine, maar uiterst pijnlijke en irriterende beten. Ik moest meteen terugdenken aan een soortgelijk natuurverschijnsel, van liefst 33 jaar eerder…

Eind juli 1974. Ik zat aan boord van het zendschip van Radio Noordzee, de 'MEBO 2'. De gevreesde nieuwe Nederlandse anti-zeezenderwetgeving was al een feit via de aanname in de Tweede Kamer en wij zaten onze laatste weekjes offshore geduldig uit, wachtende op de 31ste augustus, de dag waarop ons doodvonnis zou worden voltrokken.Voor Radio Veronica zou dat het bittere einde gaan betekenen, terwijl Radio Caroline had aangekondigd alweer de macht van de wet te gaan tarten. Haar vertrek naar een nieuwe ligplaats voor de kust van zuidoost Engeland werd ieder moment verwacht. Maar voor de medewerkers van Radio Noordzee waren de gevoelens sterk verschillend. Toegegeven, Radio Noordzee zou in zijn toenmalige vorm moeten staken met uitzenden, maar het zendschip zou, na een grondige opknapbeurt, naar zuid Europa worden versleept om uitzendingen te gaan verzorgen voor het Middellandse Zeegebied, waar de politieke stemming ietwat minder anti-zeezenders was.

Menigmaal had ik met collega-technicus Robin Banks zitten discussiëren over wat ons te wachten zou staan in de zuid Europese wateren. Ook waren wij heel benieuwd hoe onze geplande nachtuitzendingen in Groot-Brittannië, Nederland en Scandinavië te ontvangen zouden zijn. Maar op één punt waren Robin en ik het in ieder geval roerend met elkaar eens: wij moesten een lage frequentie proberen en het liefst 773 kHz. Edoch, waar haal je zo snel een 773 kHz zendkristal vandaan, slechts enkele dagen voor de sluiting van het station?

Gelukkig wist ik dat er een nieuw en ongebruikt 773 kHz kristal aan boord van de 'Mi Amigo' lag. Het was een exemplaar dat behuisd was in een glazen enve-

loppe, met octale insteekvoet. De 'Mi Amigo' zou, zo redeneerden wij, hem toch niet gaan gebruiken, dus onder het genot van een glaasje whisky werd eendrachtig besloten: "We gaan 'm halen!".

De volgende middag was het weer bijzonder broeierig, maar leek toch bestendig genoeg om een tochtje naar de 'Mi Amigo' te wagen. Er was zo goed als geen wind en de hemel was wolkloos en egaal blauw van kleur.

Of het varen naar een concurrerend radiostation wel of niet was toegestaan door de directie van Radio Noordzee, was eigenlijk niet duidelijk. Maar op zee werd het, door ons althans, als een grijs gebied beschouwd, onder het mom van "wat niet weet, dat niet deert". De avond ervoor had ik contact gemaakt met de 'Mi Amigo', via de marifoon. Daarbij was het de kunst het zendvermogen van de marifoon zo laag af te stellen dat – hopelijk – de kustwacht en anderen aan land onze gesprekken niet zouden kunnen ontvangen. Ik had gesproken met Tony Allan – voor zover ik me dat, na zoveel jaren, juist herinner – en had hem verteld dat ik een bepaalde plaat – sorry, titel vergeten! – nodig had voor een verzoekprogramma. Die plaat hadden wij niet aan boord, maar zouden ze op de 'Mi Amigo' wel hebben. Tony zou 'm voor mij op tape zetten, waarna ik die zou kunnen komen halen en ik 'm zo in de uitzending zou kunnen gebruiken.

Onze kapitein, Jan Harteveld, vond alles goed, als het maar onder de pet gehouden werd. Zo kon het gebeuren dat onze rubberboot overboord werd gehesen, met ondergetekende aan boord, alsook met Wil, onze Nederlandse kok, die ook wel een tochtje naar de 'Mi Amigo' mee wilde maken, in de wetenschap dat dit over een paar dagen allicht niet meer mogelijk zou zijn. Onze krachtige buitenboordmotor bracht ons met een behoorlijk tempo weg van de 'MEBO 2', richting 'Mi Amigo'. Maar opeens, terwijl we vertrokken waren bij stralend zonlicht, werd de hemel plotseling angstaanjagend donker. Weldra werd duidelijk waardoor: boven ons hing een enorme zwerm vliegende mieren. Maar wat hadden die beestjes te zoeken zo'n 10 kilometer vanaf de kust? Het leek alsof er een dik tapijt van mieren over de zee was uitgerold, maar er zaten er ook nog genoeg in onze haren en kleding. Wij voeren echter onverdroten voort en na een minuut of tien arriveerden we bij de 'Mi Amigo'. Het hele schip zag zwart van het ongedierte. Het wit van de dekopbouw was niet meer zichtbaar en was zwart geworden, evenals de romp en de dekken. Zelfs de zendmast was zwart.

Wil en ik maakten ons bootje vast en werden door bemanningsleden van de 'Mi Amigo' aan boord geholpen. In de boordgang, waar het gelukkig miervrij was, klopten we onze kleding uit. Vervolgens gingen we naar de mij zo bekende 'mess room', waar zowat de gehele bemanning op ons zat te wachten. Na uitbundig handgeschud overhandigde Tony Allan mij een boterhamzakje met daarin de door mij gevraagde plaatopname. Tegelijkertijd verscheen de kapitein in de deuropening, een fles Bokma in zijn ene hand en een fles whisky in zijn andere. Het was al met al dus een hartverwarmend onthaal, volstrekt de 'Mi Amigo' waardig. Maar in mijn achterhoofd begon de gedachte te knagen dat ik aanstonds geacht werd het nieuws voor te lezen op de " MEBO 2" en dat de luisteraars op zijn minst zouden rekenen op de weergave van een erkende, herkenbare taal.

Maar een feest zou en moest het worden. Inmiddels was het blijkbaar al iets na zevenen, want de grote afwezige was Brian Anderson. Hij zat in de studio de twee uur durende zogenaamde 'English Service' van Radio Mi Amigo te presenteren, zodat hij mijn aankomst aan boord niet had opgemerkt. Er werd der-

halve spontaan besloten dat ik zijn programma moest gaan verstoren en daarbij voor de nodige hilariteit zou gaan zorgen.

Luisterend naar de radio in de 'mess room', op het moment dat een plaat ten einde liep, zweeg de bemanning alsof het schip verlaten was. Toen Brian begon te spreken, begon ik met geweld op de studiodeur te bonken om deze daarna open te smijten. Een duidelijk van slag geraakte Brian Anderson keek me vol ongeloof aan, terwijl ik de studio binnen stormde onder het roepen van iets á la "Dit schip is nu van mij – ik heb de macht overgenomen. En jij moet je gedeisd houden".

Een momentje van (voor Brian) ongemakkelijke stilte, werd vervolgens verzwolgen door het gelach van de voltallige bemanning die – mede door de drank – vrij melig aan het worden was. Ik sloot de studiodeur weer om Brian de gelegenheid te geven een serieuze poging te doen om zijn programma nog te redden. Terwijl er nog volop gelachen werd, spoedde ik me naar de zenderkamer. Hoewel het me goed deed te zien dat "mijn zender" – zoals ik het heimelijk nog steeds beschouwde – nog voor de volle 100% stond te ronken, had ik geen tijd voor sentimenten en gevoelens van heimwee. Snel liep ik om de zender heen, stapte over de twee grote luchtleidingen, die als vanouds de weg grotendeels versperden, en bereikte de opslagruimte aan de wand, achter het 'antenne-aanpassings-cabinet.' Daar, precies waar ik het had verwacht, lag het 773 kHz kristal.

Ik nam een aangebroken rol toiletpapier uit mijn binnenzak, wikkelde heel vlijtig het zendkristal in toiletpapier en stak het geheel weer in mijn binnenzak. De overgebleven lege toiletpapierhuls legde ik terug in het schap waarvandaan ik het kristal had genomen. Ik spoedde me terug naar de voorzijde van de zender en keek er quasi gefascineerd naar. Vrijwel direct kwam er iemand van de bemanning die me ondertussen gemist had. Na een kort doch onbenullig praatje over zenders, liepen wij samen terug naar de 'mess room'.

Wil en ik waren graag nog wat langer aan boord gebleven, maar hij moest zijn keuken nog prepareren voor de volgende dag en ik moest dus nog een nieuwsuitzending verzorgen. Gelukkig was de grote zwerm vliegende mieren overgewaaid en de lucht weer geklaard; er lagen maar een paar duizend stervende beestjes op het dek toen wij weer bezit namen van de rubberboot en deze probeerden te starten.

Helaas! De buitenboordmotor bleek volledig verstopt te zijn met mierenlijkjes. Wat wij ook probeerden, hij sloeg gewoon niet meer aan. "Geen nood!" riep Wil. "Wij hebben ook riemen". Wij gingen naast elkaar zitten, ieder met een riem. Alleen, dat samen roeien, dat ging niet zo best. Om te beginnen had ik het nooit eerder gedaan; waar ik vandaan kom is er nu eenmaal niet zoveel water. En daarbij, Wil was een stuk groter en minstens driemaal sterker dan ik. Wij draaiden alleen maar vermoeiende rondjes, totdat Wil een eenzijdig besluit nam: Ik moest gewoon achter gaan zitten en mijn kop houden. Met twee riemen en met sterke, geoefende halen, bracht Wil ons terug naar de 'MEBO 2', alsof hij dit elke ochtend vóór de koffie eventjes deed.

Ondertussen hield ik de tijd in de gaten. Het liep krap tegen achten en om acht uur zou ik dus een nieuwsuitzending moeten gaan verzorgen. Ik was knap zenuwachtig toen wij om ongeveer één minuut voor acht langszij de 'MEBO 2' geraakten. Met een noodgang beklom ik de touwladder en rende langs het stuurboorddek naar voren om vervolgens over te steken naar bakboord en te verdwijnen door het luik, naar het "studioplein".

Het nieuws lag klaar op het studiomeubel, onder de microfoon. Ik had net tijd genoeg om de nodige jingles

en inserts te lokaliseren, in de machines te steken en om te gaan zitten. Tijd om de nieuwskopij door te nemen had ik niet. Nog driekwart buiten adem las ik het nieuws voor; daarna het weer. Tenslotte startte ik de insert die elke avond het begin van de Engelstalige uitzendingen inleidde. In de 25 seconden die dat duurde, wist ik de band van het eerste programma op de dichtstbijzijnde Revox te pleuren en startte deze. Het ging allemaal nét goed.

Toen ik weer naar boven kwam, was men aan dek nog bezig de rubberboot vast te maken. Rudi, onze Duitse mechanieker, liet ons zijn gebruikelijke, eigentalige uitdrukkingen luidkeels horen toen hij de verstopte buitenboordmotor inspecteerde. En achter, in de kombuis, stond Wil, onvermoeibaar en energiek, ondanks zijn roei-inspanningen, biefstukken te bakken. Wat een held!

Aangezien ik pas om 01.00 uur weer een programma moest presenteren, kon ik, na samen met Wil gegeten te hebben – en daarbij samen ook een goede fles wijn meester gemaakt te hebben – de zenderkamer gaan controleren en het gejatte zendkristal er veilig opbergen. Maar de zenderkamer baarde me meteen zorgen: die was uitzonderlijk heet! Het bleek dat de luchtfilters – die ik pas de avond tevoren had verschoond – goeddeels verstopt zaten met (u raadt het al) vliegende mierenlijkjes. Zachtjes vroeg ik me af of er iemand daarboven misschien een beetje boos op me zou zijn…?

BOB NOAKES

foto's: RUDI KAGON EN THEO DENCKER

Paul Hollingdale: In 1959 werkte ik voor de British Forces Broadcasting Service, wat toen bekend stond als de British Forces Network, en ik had meteen het geluk dat ik binnen zes maanden na aanvang bij het station de mogelijkheid kreeg om het programma 'Two Way Family Favourites' te mogen presenteren vanuit Keulen. Dat programma was een van de belangrijkste radioprogramma's dat werd uitgezonden. Het was twee decennia een erg populair programma en had tussen de 12 en 15 miljoen luisteraars per week Het was bekend dat ik niet bij BFN wilde blijven maar terug wilde naar Engeland om daar mijn carrière voort te zetten. Ik wilde graag een programma doen waarin ik mijn talent kon gebruiken en hoopte op de BBC. Maar de BBC moest nog even wachten, of ik moest wachten op de BBC want ik kreeg de mogelijkheid om voor Radio Luxembourg te gaan werken tijdens de winter van 1960 en 1961. Ik presenteerde een programma op Radio Luxembourg genaamd 'The Six O'clock Record Show' die werd gesponsord door de platenafdeling van Philips. Ik had in elk geval een inkomen. Het was niet veel, zeker als je het afzet tegen de lonen van vandaag maar ik kon er mee terug naar Londen. Doug Stanley, een Canadese diskjockey met wie ik samen had gewerkt bij British Forces in Duitsland, verliet het station en kwam naar Engeland waar hij betrokken raakte bij een bedrijf genaamd Mitchell Monkhouse Associates. Het bedrijf werd gerund door Malcolm Mitchell. Zij produceerden programma's voor Radio Luxembourg die werden gesponsord door Cadburys Chocolates. Doug werd daar producer. Echter, hij was heel erg geïnteresseerd in hetgeen in Nederland gaande was. Daar had je drie broers, de gebroeders Verweij: Dirk, Jaap en de derde heet Hendrik, bijgenaamd Bull. Zijn naam zal ik proberen te onthouden. Zij hadden in 1959 een schip, Borkum Riff genaamd, als zendschip uitgerust. De naam van het station was Radio Veronica en de broers maakten veel geld met een soort zwarte markt voor kousen die werden gefabriceerd in Hilversum, dat zoals je weet het centrum van de Nederlandse radio en televisie is.

Paul Hollingdale

Colin Nichol: Zwarte markt zeg je?

PH: Nou ja, ze zaten gewoon goed in die handel, nylon kousen en dat soort dingen. Daar hadden ze behoorlijk wat geld mee verdiend. Overigens werd het in 1959 legitiem om die fabriek te runnen. Zij besloten een piratenschip te beginnen. Zij verzamelden een aantal zakenlui om zich heen maar hielden zelf de vinger aan de pols. Samen met technicus Luuk Nijhof hebben zij het schip uitgerust. Dat schip was de Borkum Riff en er zat een opmerkelijke kapitein aan boord. Ze waren niet de eersten want er was al een eerdere situatie met zendschepen voor de kust van Denemarken en Zweden. Het idee werd ook in het

Colin Nichol

Borkum Riff

zuiden opgepikt en ze hadden dus dit schip en zonden uit in de Nederlandse taal. Ze waren erg succesvol en hadden veel adverteerders. De studio's stelden niet veel voor. De muren waren beplakt met eierdozen. Het was echter genoeg om de boel aan het draaien te krijgen en ze hadden een jong, enthousiast team.

CN: Werden de programma's niet aan land opgenomen?

PH: Jawel, er werd aan land opgenomen en die tapes werden vervolgens naar Scheveningen gebracht waar een tender ze naar het zendschip bracht. Dit gebeurde eens per week. Doug Stanley kreeg contact met de gebroeders Verweij. Ik denk dat ik verkeerd zit met zijn werk voor Mitchell Monkhouse. Dat was volgens mij later, in 1962/1963. Doug Stanley leerde de Gebroeders Verweij kennen toen hij voor Radio Nederland, de Wereldomroep, werkte nadat hij bij BFN was weggegaan. Zodoende was hij op de hoogte van de situatie in Nederland. Hij is toen weggegaan bij Radio Nederland en heeft zich bij de gebroeders Verweij aangesloten. Hij kwam mij opzoeken en vertelde wat ze van plan waren en dat er testuitzendingen zouden moeten komen. Er werd een maatschappij opgericht onder de naam CNBC wat stond voor Commercial Neutral Broadcasting Company. De gebruikte slogan werd: 'Your friendly host off the Dutch coast'. Er werd besloten een kantoor te openen in het toen nieuw gebouwde Royalty House in Londen niet ver van Dean Street. Twee kleine kantoortjes van waaruit we de Engelse operatie zouden gaan leiden. De eerste maanden van 1961 begonnen met het opnemen van de programma's. We gingen weer naar Nederland en deden testuitzendingen die ook in Engeland werden gehoord. We waren met z'n drietjes. Ikzelf, Doug Stanley en een Canadees met de naam John Michael. We namen eindeloos programma's op die overdag zouden moeten worden uitgezonden waarna de Nederlanders het rond de lunch zouden overnemen. Iets in die trant in elk geval. We deden dit de eerste drie maanden en kregen regelmatig bezoek van de gebroeders Verweij samen met technicus Luuk Nijhof. Luuk nam de boel trouwens behoorlijk in de maling en heeft zich op deze manier aardig verrijkt. Hij was een jonge technicus die ook zijn vrouw aardig in de maling nam. Zij woonde in Den Haag. In Londen had hij een vrouw zwanger gemaakt. Zij werkte als secretaresse in ons kantoor. Op zich wel leuk dat het idee piraat te zijn zo letterlijk werd genomen.

CN: Waren er meer incidenten..?

PH: Er waren wel wat vervelende dingen zoals materiaal wat ineens weg was. Ik verdenk Luuk Nijhof ervan de Gebroeders Verweij een paar duizend gulden lichter te hebben gemaakt.

CN: Waren er naast hem nog andere mensen bij betrokken?

PH: Niemand. Luuk kon dat ook makkelijk alleen doen want hij kocht het materiaal zelf in. Wij wisten hier toen niets vanaf. We waren jong en naïef en erg opgewonden over het feit dat we de monopoliepositie van de BBC zouden doorbreken. Zo gingen we een paar maanden door en tijdens deze voorbereidingen werden we gebeld door iemand van 'the house of Parliament'. Het was Edward Heath (foto). De man zou later premier worden. Zijn afdeling wilde wat bijzonderheden weten over ons project. Hij wilde weten of het zendschip zou worden verplaatst richting Engeland. Het was duidelijk dat de 'Home Office' bijzonder geïnteresseerd raakte in de activiteiten nu er aan de horizon plotseling een alternatief opdook voor de BBC dat daarmee haar monopoliepositie in gevaar kon brengen. We hebben hem verteld dat het niet de bedoeling was om het schip richting Engeland te verslepen aangezien het Nederlands eigendom was en dat de organisatie Nederlandse radio wilde maken maar het idee had dat er ook een mogelijkheid was op de Engelse markt te komen. Tijdens ons verblijf op het kantoor werden we bezocht door aan man genaamd Allan Crawford. Hij gaf muziek uit en hij was directeur van Merit Music dat was gevestigd in Manette Street naast de Foyles boekenwinkel. Hij had behoorlijk succes gekend, waaronder Wheels Cha Cha. Ik weet zeker dat veel mensen zich dat nummer herinneren. Net als Umbrellas of Cherbourg Theme. Hij kwam uit Australië en deed het dus niet slecht als muziekuitgever. Hij was slim genoeg om te begrijpen dat

CNBC kantoor in Londen
© Colin Nichol

CNBC, hoe klein het nog was, succesvol zou kunnen zijn. Hij wilde wel meedoen en dat vonden wij prima want hij was intelligent en wist precies waar het over ging. Maar toen trok hij zich toch terug, hoofdzakelijk omdat CNBC een zendschip dat aan de andere kant van de Noordzee lag, nooit effectief zou kunnen runnen. Hij besloot toen Radio Atlanta op te zetten.

CN: Dus hij werd gevraagd om financieel mee te doen met CNBC?

PH: We hebben hem die mogelijkheid geboden. We hadden veel problemen met de Nederlanders. Zij zijn erg flegmatiek en begrepen absoluut niet wat wij wilden. Zij wilden het project gewoon voor zichzelf houden. Later begrepen we dat Radio Veronica via een aantal mensen steun kreeg vanuit het parlement. Hierdoor hebben ze het ook zo lang vol kunnen houden.

CN: Daarna kwamen zij aan land en werden legaal.

PH: Ja, dat bedoel ik. Dirk Verweij was overleden. Bull Verweij was de middelste van de drie en hij ging de gevangenis is voor wat akkefietjes. Ik weet niet welke. Ze zaten in zwaar weer. Maar Radio Atlanta was echt het geesteskind van Allan Crawford. Op dat moment, en dan gaan we terug naar het begin van de zestiger jaren, was Ronan O'Rahilly ook op het toneel verschenen en je weet waarschijnlijk wel dat zijn vader een groot zakenman was. Ik geloof dat zij zelfs eigenaar waren van een haven. Makkelijk dus om een schip uit te rusten wat later Radio Caroline werd.

CN: Op dat moment was Ronan toch betrokken bij de Scene Club in Soho?

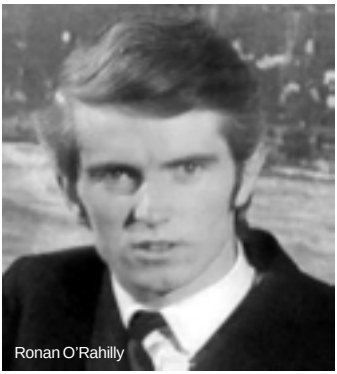
Ronan O'Rahilly

PH: Ronan O'Rahilly was het gezicht. Iemand die in de belangstelling staat. Maar hij vertelde maar weinig over de dingen waar hij mee bezig was. Op het moment dat CNBC zo'n beetje het loodje legde waren hij en Allan Crawford al met allerlei dingen bezig. Onafhankelijk van elkaar natuurlijk. Ronan O'Rahilly was dus in het voordeel want hij kon zijn schip in zijn eigen haven uitrusten terwijl Radio Atlanta dat, geloof ik, in Spanje of nog verder weg moest doen. De exacte geschiedenis ken ik niet. Caroline was de eerste die uitvoer. Ironisch genoeg was het toen ik voor Radio Luxembourg werkte en met Pasen 1964 een weekendje naar Amsterdam ging, dat ik daar op de radio de eerste woorden hoorde die Simon Dee tot de luisteraars sprak.

CN: Welke dag was dat? Weet je dat nog?

Paul Hollingdale (l) en Robbie Dale, 1978 © Jelle Knot

PH: Dat was, weet ik veel, Pasen april 1964.

CN: Welke paasdag?

PH: Dat zal de zondag wel zijn geweest. Of de zaterdag. Precies weet ik het ook niet meer.

CN: Iedereen noemt een andere dag. Daarom vraag ik het.

PH: Het was een weekend. Ik hoorde het en zei tegen Don Wardell, hoofd van de Engelse service van Radio Luxembourg, dat dit iets groots zou gaan worden. Dat is ook uitgekomen. Toen al voelden we dat het iets heel enerverends zou worden. Op een bepaalde manier ben ik toch trots dat wij, al was het maar van korte duur, de pioniers waren. Ronan O'Rahilly kwam, net als Allan Crawford, later. Wij zijn de mensen die hen op het idee hebben gebracht.

CN: Je had dus de gebroeders Verweij van Radio Veronica in combinatie met jou en Doug Stanley maar het concept was er blijkbaar al. Waar hadden zij dat opgepikt?

PH: Zoals ik al eerder vertelde, de eerste mensen die een zendschip uitrustten en op zee brachten kwamen uit Scandinavië, Denemarken en Zweden. Dat was Radio Mercur. Dat staat al diverse boeken beschreven.

CN: Kun jij de volgorde uitleggen?

PH: Ja, het was eerst Radio Mercur en daarna Radio Veronica.

CN: En Radio Syd dan?

PH: Of Radio Syd voor of na Radio Mercur kwam weet ik ook niet meer..

CN: Ik denk tussen Mercur en Veronica.

PH: De zwakte van de regeringen ten aanzien van dit nieuwe fenomeen zorgde er voor dat zoiets in Scandinavië kon ontstaan. Radio Veronica volgde kort daarop in 1959.

CN: Kunnen we nog verder terug dan Radio Mercur? Waar komt het idee vandaan om een zender op een schip te zetten en commercieel uit te gaan zenden. Is dat eerder gedaan in de oorlog? Heeft de CIA het wel eens gedaan? Of de Voice of America?

PH: Ik weet niet of er voor de Scandinaviërs al eerder op deze manier is uitgezonden. Ik denk dat zij na de oorlog echt de eersten waren.

CN: Iemand moet met het idee zijn gekomen.

PH: Er is natuurlijk altijd iemand het eerste en ik denk dat in de boeken Mercur en Syd als eersten zullen wor-

Dick Offringa en Colin Nichol (archief D. Offringa)

den aangemerkt. Zeker in Europa. Van eerdere projecten weet ik niets maar ik kan mij voorstellen dat het in de oorlog gebeurd zou kunnen zijn voor het verzorgen van propaganda-uitzendingen. Maar daar weet ik verder niets van af. Als je kijkt naar de naoorlogse radio in bijvoorbeeld Duitsland, Nederland, Frankrijk enz. dan is het duidelijk dat de monopoliepositie van de staatsradio's voor jaren was gewaarborgd. Niemand was ooit op het idee van commerciële radio gekomen. Alleen Radio Luxemburg dat al vanaf de dertiger jaren bezig was en dat alleen vlak na de oorlog wat problemen heeft gekend, maar ze kregen toen steun van de regering. Churchill zag het ook wel zitten hoewel hij aan iets heel anders dacht.

CN: Zoals?

PH: Churchill begreep het belang van Radio Luxembourg. De zender was in de oorlog door de Duitsers gebruikt – Lord Haw Haw en dat soort dingen - en hij wilde dat omdraaien. Met sterke zenders propaganda over Europa verspreiden, vooral in de landen achter het IJzeren Gordijn. Maar toen Churchill van het politieke slagveld was verdwenen kreeg Radio Luxembourg te horen niet meer op steun te hoeven rekenen. Zij moesten het op eigen kracht zien te redden en dat lukte op commerciële basis. Ik denk dat er wat frustraties waren over de radio in het algemeen. In Engeland was de BBC geaccepteerd en werd Radio Luxemburg als indringer beschouwd. Niemand maakte zich echt druk over radio. We moeten ook niet vergeten dat in 1955 de opkomst van de onafhankelijke televisie een feit werd en dit hield ook veel mensen bezig. De vijf jaren tussen 1955 en 1960 kenmerkten zich door het openen van verschillende televisiestations waar alle aandacht naar toe ging. De aandacht voor radio werd naar de achtergrond verdrongen en hierdoor kon vrije radio ontstaan. De Scandinaviërs zagen als eerste de voordelen van dit soort stations en ze deden dat dan ook erg goed. Helaas waren die stations geen lang leven beschoren.

CN: Radio Caroline overleefde ze allemaal.

PH: Ja, dat deed Radio Caroline inderdaad.

CN: Hoe ben jij een pionier van de vrije radio geworden?

PH: Ik presenteerde de 'Six O'clock Records Show' voor de Philips platenmaatschappij op Radio Luxembourg. Dat deed ik van september 1960 tot het voorjaar van 1961.

CN: Die programma's werden in Londen opgenomen?

PH: Ja, die warden inderdaad in Londen opgenomen. Tijdens die periode kreeg ik weer contact met Doug Stanley en ontstond CNBC en toen dat bekend werd, sla de kranten er maar op na, werd het in alle kranten vermeld.

CN: Welk jaar was dat?

PH: 1961. Wat er in werkelijkheid gebeurde was dat ik op de zwarte lijst van Radio Luxembourg kwam te staan. Geoffrey Everett verklaarde dat ik nooit meer voor het station mocht werken. Nu was Radio Luxembourg helemaal niet in de positie om zo iets te doen want ze zonden zelf illegaal richting Engeland. Ook bij de BBC zag men mij liever gaan dan komen. Mijn naam was besmet. Het is dan ook een heel erg interessant verhaal hoe de relatie weer goed werd. Na de vrije radio, nadat ik dus bij CNBC weg was gegaan, zocht ik Frankie Vaughan op. Ik kende zijn impresario en het lukte mij om een baan te krijgen. Samen met Brian Matthew presenteerde ik in de Royal Festival Hall een gala ten behoeve van de National Association of Boys Clubs. Franky was hierin geïnteresseerd. Het was de eerste keer dat ik zoiets deed. Lew Grade was er, net als Richard Attenborough en een heleboel andere bekende mensen. Ik ontmoette Eric Maswich die toen hoofd was van de afdeling Light Entertainment van BBC Televisie. Na het evenement zocht ik hem op. Ik vroeg hem of het voor mij mogelijk was om de Jukebox Jury te doen. Ik vertelde niets over mijn verleden als medewerker van CNBC. Hij was trouwens een man die daar toch niet in geïnteresseerd was. Bill Cotton jr., die later een zeer gerespecteerde medewerker van de BBC werd, was producer van het programma en hij kreeg te horen dat Paul Hollingdale het programma zou gaan presenten.

CN: Dus je werd weer gerespecteerd?

PH: Ik werd weer gerespecteerd door dat ene programma.

CN: Doug Stanley, hoe gaat het op dit moment met hem?

PH: Doug Stanley, zoals ik al vertelde, ging later voor Mitchell Monkhouse werken en dat doet hij nog steeds.

CN: Welke groep viel er onder hun management? Je had het over een trio maar hebt de naam niet genoemd.

PH: De maatschappij werd opgericht door een muzikant, Malcolm Mitchell, die redelijk bekend was, samen met Bob Monkhouse. Malcolm had zijn eigen trio. Zij de-

Doug Stanley en de Swinging Blue Jeans

den al die gesponsorde shows op Radio Luxembourg. Doug Stanley, de derde persoon, woont tegenwoordig in Melbourne Australië. Hij is een succesvolle producer van documentaires. Ik ontmoette hem in september, voor het eerst na vele jaren, tijdens een conventie waar alle fabrikanten van video apparatuur bijeen waren. Dat was prachtig want we hadden elkaar jaren niet meer gezien. We hebben wat te drinken gepakt en zijn lekker oude herinneringen op gaan halen.

CN: Leuke verhalen?

PH: Ik zal je een leuk verhaal vertellen. We werkten bij CNBC en de Borkum Riff dobberde op de Noordzee. Het schip had het behoorlijk te verduren tijdens stormen omdat het bijzonder onstabiel was. Luuk Nijhof had daar wel zo zijn visie op maar hem iets vragen was zinloos. Maar we kregen een tip over een technicus van de BBC. Die zou de zender wel goed kunnen afstellen. De man heette Thomas en kwam oorspronkelijk uit Wales.

CN: Wat was zijn voornaam?

PH: Die kan ik mij niet meer herinneren. Hij was hoofd van de Tatsfield Luisterpost. Ik weet niet of je weet wat dat is? Het is een luisterpost waar buitenlandse stations worden opgepikt. Er zijn verschillende van die posten. Ze luisteren naar de berichtgeving en maken zo hun eigen nieuws. We hadden gehoord dat die man met pensioen zou gaan dus hebben we hem gevraagd de zender na te kijken. Uiteraard smeerden we wat stroop door te zeggen dat hij 'de' man was die dat zou kunnen. Het is natuurlijk wel bijzonder om een BBC technicus te vragen om de zender op een piratenschip af te stellen. Maar hij wilde het wel doen dus gingen wij geld regelen voor een ticket. Hij is naar Nederland gevlogen en daar had hij dus behoorlijk pech want de tender was net buitengaats toen er een vreselijke storm opstak. Echt vreselijk. Toen hij terug was in Engeland zei hij: 'Never again will I go on board a bloody ship'. Ik zal hem nooit vergeten want dit was nu juist de echte piraterij. Als de BBC het had geweten had die man nog behoorlijk in de problemen kunnen raken.

CN: Heb jij nog verhalen gehoord over de periode van de piratenschepen tijdens de periode van Caroline en London? Hadden jullie trouwens contact met hun?

PH: Ik heb nooit iets met Caroline van doen gehad. Wel heb ik gesolliciteerd bij Radio England, een ander station uit die periode.

CN: Ja, ik was er in het begin bij betrokken.

PH: …en heb wat dingetjes voor ze gedaan. Dat was in de periode 1965/1966. Ik was op dat moment legaal bezig want ik was bij de BBC aan de slag. Maar ik herhaal dat ik waarschijnlijk niet zo ver was gekomen als er geen piratenschepen zouden zijn geweest. De

Radio 2 still calls the tune after 40 years…

Paul Hollingdale was ook de eerste stem op BBC Radio 2, en wel op 30-9-1967 (Daily Mail, 8 augustus 2007)

BBC was een afgesloten wereldje van de maatschappij dus als je geen mensen kende was je kansloos. Ik vind het nog steeds jammer dat het met CNBC mislukte in 1961 want als je naar de tijd kijkt die verstreek eer Radio Caroline begon, in 1965. Alle anderen kwamen nog later.

CN: 1964.

PH: '64? Kan zijn, ik dacht 1965. Hoe dan ook, het was twee of drie jaar later. Als je naar de politieke situatie van die periode kijkt dan zie je dat de conservatieven aan de macht waren in de eerste jaren van de 60's. Het was het juiste moment. Als zij de mogelijkheden van commerciële radio hadden gekend dan waren zij er zeker zelf ook ingesprongen. ILR (Indpendent Local Radio) zoals we dat nu kennen, zou dan in de 60's zijn ontstaan en niet in de 70's. Het zou de hele ontwikkeling 10 jaar vooruit schuiven omdat Wilson (minister president Harold Wilson) genoodzaakt was de zeezenders te laten stoppen en een heleboel mensen aan het werk zou moeten helpen om de continuïteit te waarborgen. Het Britse luisterpubliek zou het verschil niet merken tussen wat er op zee en aan land gebeurde. In de jaren na de sluiting vonden veel voormalige medewerkers emplooi bij de BBC op Radio One. Maar nogmaals, ik vind het nog steeds jammer dat wij het in 1962 niet voor elkaar kregen. En dan nog iets interessants. Als we het nog een jaar hadden volgehouden dan hadden we midden in de Beatlemania, de Liverpool sound gezeten wat commercieel gezien natuurlijk enorm aantrekkelijk was geweest. Moet je nagaan, dat gebeurde net nadat bij ons de stekker er was uitgetrokken.

CN: Jullie hadden het dus gewoon wat langer moeten volhouden?

PH: Als we iets langer hadden volgehouden waren we geslaagd.

Copyright COLIN NICHOL, 1982/2007
Nederlandse vertaling: JOS LEIJGRAAFF

In deze Freewave maken we een korte trip naar New York om eens te kijken wat Russell T. Dodworth, een van de medewerkers van Abie Nathan, zich weet te herinneren van de periode (1969-1973) dat het Vredesschip in New York lag afgemeerd. In die dagen zocht Russell veel de publiciteit en probeerde hij Abie in contact te brengen met John Lennon.

'Ik word wel wat ouder en ik ben niet zo goed meer in het herinneren van exacte datums maar ik was in die periode inderdaad met Abie Nathan in New York. Op de één of andere manier lukte het ons om een beveiligingssysteem op te zetten op de oostpier. In die dagen was ik vooral bezig met publiciteit maken voor soloartiesten en bands uit de stad. Ik bezorgde Abie gratis talenten, die allemaal werden uitgenodigd voor een attractie van dat moment. Dat kon een expositie zijn of een benefietconcert.

Ik sliep vaak aan boord van het Vredesschip. Meestal na een lange nacht in de hut van Abie, die eigenlijk de kroeg aan boord was. We hadden telefoon aan boord en als mensen Abie kenden, wilden ze dat graag delen met anderen. Zeker als dat in het belang was van de organisatie. Op een subtiele manier bewerkten we de pers maar dat kreeg vaak door onkunde geen vervolg. Het zal twee uur in de morgen zijn geweest toen de telefoon ging. Het was John Lennon, die via via had gehoord van de aanwezigheid in New York van het Vredesschip, het idee achter het project en de financiële en andere problemen, die er op dat moment waren. Het schip lag in New York waar men probeerde giften los te krijgen om het verder te kunnen uitrusten. Volgens mij was dat op het moment dat John en Yoko in Amsterdam in het Hilton hotel een week in bed bleven liggen voor de vrede. Lennon wilde wereldwijde publiciteit en kreeg die ook. Hij had iets gehoord over het schip in New York en vroeg Abie aan de telefoon.

Abie was op dat moment niet aan boord maar John was niet teleurgesteld en bood een hele lading John & Yoko posters (in bed) aan en die arriveerden kort na ons gesprek. Ik vertelde hem dat we ook kunstexposities en veilingen organiseerden in het Commodore hotel en dat elke donatie van materiaal van hem of zijn kennissen hoogst op prijs werd gesteld. "I will donate my 'Yellow Rolls Royce", zei John. Ik vertelde hem dat ik stijl achterover sloeg en ik denk dat Yoko, die naast hem zat niet echt kon lachen om dat verrassende idee. Ik vertelde dat ik vond dat hij het Abie zelf moest vertellen. John gaf mij zijn directe nummer. Dat nummer noteerde ik trots in mijn adresboekje om het later aan Abie Nathan door te kunnen geven. Abie Nathan belde John Lennon en niet veel later ontvingen we dozen vol posters van John & Yoko in bed voor de vrede. Deze waren in kleur. Ook ontvingen we posters van de gele Rolls in zwart/wit. De veilingen brachten niet het rendement dat wij graag wilden. Vaak konden we er maar net de huur van de zaal van betalen. We hadden een originele Carot die we uit de veiling moesten nemen. Dat ding vertegenwoordigde een enorme waarde. De deal met die auto liet ik verder aan Abie over inclusief het transport van die Rolls.

Abie maakte zich zorgen over de tijd die nodig was om de boel rond te krijgen met het schip en over de lange periode die we afgemeerd moesten blijven liggen in de East River. Er was een plan om het schip de Hudson op te laten varen en vervolgens via het New York State Barge Canal naar Chicago te varen om de radioapparatuur te laten installeren. Ik vond dat een dure grap en stelde voor de apparatuur gewoon naar New York te laten brengen. Na een goede nachtrust ontmoette ik Abie en vertelde ik mijn nieuwe idee. We zouden het schip naar Chicago varen en onderweg veel publiciteit zien te genereren op de lokale radiostations en in de kranten, zodat de mensen naar het schip konden komen kijken als het in de sluizen langs de route lag.

Tegen de tijd dat we dan in Chicago zouden aankomen zouden we kunnen worden opgewacht door de grote landelijk kranten en radio- en televisiestations. Ik was enorm teleurgesteld dat Abie dit idee helemaal niet zag zitten. Toen kwam het verhaal van de zendmasten, die nog verticaal moesten worden neergezet. Ik stelde voor

John Lennon (midden) en Yoko in het Amsterdamse Hilton hotel, samen met Robbie Dale (l), 1969

Abe Nathan

eerst de oversteek naar Europa te maken en de masten daar in een haven aan de Middellandse Zee te plaatsen. Er gingen een paar weken overheen en toen kwam ik er achter dat Abie een kraan had besteld om die masten toch in New York te plaatsen. Heel vroeg in de ochtend kwam deze kraan aan. Tegen de tijd dat het spitsuur op gang kwam stond daar die enorme kraan en het was een kwestie van tijd voordat de politie zou komen. Er was natuurlijk geen vergunning aangevraagd dus die kraan mocht daar helemaal niet staan. Ik heb snel wat gegevens over het tonnage en de registratienummers genoteerd en ben ik een taxi gesprongen naar het gemeentehuis. De dienstdoende ambtenaar was een vriendelijke man en ik legde hem uit met welk doel het Vredesschip in de haven lag en gaf hem een persmap.

De man was aardig geïnteresseerd zittend achter een bureau dat ik ontzettend mooi vond. De chef zag dat ik het bureau bewonderde en vertelde dat deze nog van generaal Pershing uit de eerste wereldoorlog was geweest. Maar hij bracht ook slecht nieuws. Hij kon geen vergunning afgeven. Het kwam er in het kort op neer dat die masten vanaf aan ander schip verticaal gezet moesten worden. Als publiciteitsman dacht ik meteen op welke manier wij deze teleurstelling zouden kunnen ombuigen tot een enorme publiciteitstunt. Ik kende mensen bij de kranten en de televisiestations. Ik nam contact op met Dr. Larry Birns die in het bestuur zat en hij raadde mij dit op een bijzonder volwassen manier af.

Niet lang na dit incident besloot ik om mij beter aan mijn kantooruren te houden. Het kantoor was op dat moment gevestigd op West 58th Street. Ik voelde mij een beetje uitgerangeerd maar veel van mijn klanten vonden het heel leuk om hun ding te doen aan boord van het Vredesschip. Onder hen bevonden zich Bergerfolk en Irene Cara. Sommigen van mijn beste herinneringen heb ik aan de tijd met het Vredesschip. Ik ben sindsdien bevriend met Larry Birns. Hij richtte de C.O.H.A., (Committee On Hemispheric Affairs) op voor landen in het Caribisch gebied en Zuid Amerika. We hielden allemaal van de subtiele humor van Abie Nathan. Hij hield vooral van al die dames die op zonnige zondagmiddagen naar het schip kwamen.

Op een gegeven ogenblik had in aan boord een zakelijk gesprek met Abie en hij was één en al oor gedurende een aantal minuten. Maar toen zag ik dat hij over mijn schouder keek naar een aantal vrouwen dat op de kade liep. 'Abie' zei ik, 'Hoe spel je Peace?' Zij reactie was: 'Op dit moment met i e.' Ik was ook goed bevriend met een Ier, Patrick Dean genaamd. Hij werkte in de 'Woolworth Building', een van de hoogste gebouwen van New York op dat moment. Patrick heeft als vrijwilliger vele uren wacht gehouden op het schip en hij zorgde er voor dat de generatoren bleven lopen. Hij woonde in Woodside, Queens, N.Y. en ik zou hem graag nog eens ontmoeten. Helaas komt zijn nam enorm vaak voor in het telefoonboek. Als zo velen koester ik mijn periode op het Vredesschip en de vele magische momenten met Abie Nathan. Het is goed dat de hele geschiedenis nu staat beschreven. Brother Abie, je zat vol magie en kwam in de meest idiote situaties terecht maar je hebt je droom waar kunnen maken!

RUSSEL T. DODWORTH
Nederlandstalige bewerking: JOS LEIJGRAAFF

Ver terug in de tijd met RADIO LUXEMBOURG

We gaan terug in de tijd en wel naar 15 december 1961. Wat deed jij in die tijd en was je radio wel eens afgestemd op het geluid van CNBC, dat ook vanaf de MV Borkum Riff actief was? Was er al een transistorradio in jullie huis? Werd er al iets van de radio opgenomen en was er al de inspiratie om een schaar te pakken om enkele belangrijke stukjes over het radiogebeuren uit de krant te knippen? Ik leefde, wat dit onderwerp betreft wel zeker en luisterde naar AFN, de BBC en natuurlijk Radio Luxembourg. Dit alles dankzij mijn oudere broer Jelle die mij de liefde voor de radio in eerste instantie bijbracht. Recentelijk kreeg ik een e-mail van Alfons Gelens, een Nederlander die al jaren lang in Spanje woont. Ook hij heeft vele herinneringen als het onderwerp 'Radio Luxembourg' wordt aangesneden. In 1961 woonde hij in Maastricht, dus vlak bij de Belgische grens. Zo kon hij iedere week bijvoorbeeld naar de uitzending van The Top 20 in presentatie van Barry Aldiss luisteren. Maar was er nog meer te horen op Radio Luxembourg in die dagen."

Alfons neemt je mee terug in de tijd: 'Om zeven uur in de avond precies kon je de begintonen horen van 'The earl of Luxembourg' als opening van de internationale uitzendingen op de '208'. Dit betekende dus uitzendingen in de Engelse taal. De geschiedenis van

de Engelstalige service loopt bijna synchroon aan die van de Nederlandstalige programmering. Voor de Tweede Wereldoorlog was men er al in het jaar 1932. Hoewel niet op de door ons zo geliefde 208 meter in de middengolf maar op de 1293 meter op de Lange Golf.'

Het zou nog tot de 15e maart 1950 duren alvorens de weloverbekende middengolffrequentie in gebruik werd genomen voor het brengen van testuitzendingen. Daarna duurde het nog bijna een jaar voordat in februari 1951 de officiële uitzendingen van zowel de Nederlandstalige als de Engelstalige programma's een aanvang namen. Ikzelf luisterde in die tijd zeker niet bewust naar de radio omdat ik simpelweg nog in de luiers rondliep en het nog zeker zes jaren zou duren alvorens ik bewust de radio als luisterobject zou krijgen. Van Alfons Gelens leer ik dingen bij die ik bijvoorbeeld in het jaar 1961 niet echt bewust heb meegekregen. Zo luisterde hij regelmatig via Radio Luxembourg naar Barry O'Dee (foto), die de bijnaam 'night owl' meekreeg. Ted King was een van de andere presentatoren in die tijd. Hij werkte later nog eens een aantal weken voor Radio Atlanta, waar hij de ontbijtshow presenteerde.

Alfons: 'Deze presentaroren namen hun programma's voornamelijk op in de studio's van Radio Luxembourg die waren gevestigd aan in de luxe wijk Mayfair. Daar was destijds Geoffrey Everett de general manager. Dus wanneer ik zeg dat ik naar Radio Luxembourg luisterde dan kwam wel het merendeel van deze programma's vanaf tape vanuit Londen toegestuurd. Slechts drie programmamakers woonden en werkten in de tijd in Luxemburg en presenteerden hun shows vanuit de studio's in de The Grand Duchy, zoals de bijnaam van de Luxemburgse hoofdstad was en is.'

Er was ook een programma in het Engels gepresenteerd door een Nederlandse man, Lou van Burg (foto), die zijn show echter weer opnam in de studio van Radio Luxembourg die gevestigd was in de Grensstraat in de Belgische hoofdstad Brussel. Lou van Burg werd later zeer bekend in Duitsland waar hij via zijn televisieprogramma 'Das Goldene Schuss' miljoenen kijkers trok.

Alfons Gelens andermaal: 'Wanneer ik terugdenk aan het programma 'Top Twenty' dat later werd gepresenteerd door de helaas te vroeg overleden Barry Alldis (foto)– dat iedere zondag vanaf middernacht werd uitgezonden – dan komen ook automatisch andere leuke programma's uit die tijd in gedachten. Wel was het vervelend dat in de meeste programma's de platen slechts voor de duur van een minuut werden gedraaid. Veel van de shows werden door platenmaatschappijen gesponsord. Denk maar eens aan DECCA en EMI Records. Namen van programma's in die tijd die boven drijven zijn 'New songs for Old', 'Spin Beat', 'Presenting Elvis Presley' en Hits or Misses'. En inderdaad moet ik niet vergeten 'Sundays Requests', 'Mondays Requests' en ga zo maar door te noemen.'

Wie ook denkt herinneringen aan Radio Luxembourg te hebben, stuur ze dan naar Hknot@home.nl

HANS KNOT

Vele van de lezers van het Freewave Media Magazine en van het Hans Knot International Radio Report hebben zo hun eigen herinneringen aan de tijd dat men zelf op de illegale wijze actief was op radio gebied. Zo ook de in Sydney, Australië woonachtige Phil Crosby. Hij woonde in de jaren zestig en zeventig in Engeland en laat ons via een korte herinnering zijn belevenissen delen.

Zoals zo velen was ook ik enorm teleurgesteld toen de MOA op 14 augustus 1967 in werking trad. Op die dag verloren we niet alleen onze vrije keus op radio-entertainment maar ook iets anders. Namelijk de vrijheid om onze mening via de ether te kunnen ventileren.Ik was een jonge radio-enthousiasteling, woonachtig in het zuiden van London en was lid van de lokale radioclub, waarbij mijn aandacht vooral uitging naar korte golf radio. Mijn schoolvrienden en ik waren enorm geïnteresseerd in Radio Caroline maar het station kon maar niet op de juiste wijze doordringen tot de politiek. En toen er vrije radio vanaf land kwam, Radio Free London was zo'n station, besloten wij ons eigen station te beginnen. Het was niet moeilijk om het materiaal voor een zender bij elkaar te vinden. Veel spullen waren gewoon in winkels te koop en andere dingen werden uit oude televisietoestellen gesloopt. Vanuit de Londense voorstad Coulsdon zonden we met 15 watt op verschillende tijdstippen en via verschillende frequenties uit.

Met wat financiële hulp van vrienden en donaties van de plaatselijke platenwinkel konden we elke zondag op 220 meter uitzenden. Begin 1969 kwam het tijdelijke einde van het station. Mijn ouders waren niet aanwezig en we besloten om een hele dag uit te zenden.

Om 10.00 uur begon het feest en het ging erg goed tot er twee mannen met oortjes door de straat liepen. Het was al spoedig duidelijk dat het huis met de langharige jeugd voor de deur de locatie van het station zou zijn, dat men probeerde op te sporen. Ik was erg nerveus toen ik de deur open deed. Ik wist absoluut niet wat mijn rechten waren en angstig volgde ik hun instructies op en gaf ze verschillende onderdelen. De volgende avond kwamen de heren terug om mijn activiteiten met mijn vader te bespreken en zij stelden zich voor als GPO-medewerkers Crow en Smith. Ze vertelden dat het signaal van behoorlijk goede kwaliteit was geweest en tot in Battersea was te horen, iets wat mij stiekem toch blij maakte. Ik moest de rest van de zender meegeven, iets wat ik had voorzien en ik had dan ook snel een dummy in elkaar geknutseld die zij blij in ontvangst namen.

Tot een proces is het nooit gekomen. Dat kwam, denk ik, omdat ik op dat moment pas 17 jaar oud was en mijn station het eerste station was dat uit de ether werd gehaald. Natuurlijk wil een piraat doorgaan als er een inval is geweest en bij ons was dat niet anders. Wij hadden het geluk met een vriend van mijn vader, hij was freelance journalist van beroep, en hij wist erg veel van oude zenders zoals deze in de oorlog werden gebruikt. Hij stelde voor een zender te bouwen met meer vermogen en die te benutten door middels cassettes te gaan uitzenden. De vooraf opgenomen programma's zouden op zondag worden uitgezonden vanaf telkens een andere locatie waardoor de pakkans zou worden verkleind. Maar de GPO zat ook niet stil. Zij werden ook steeds beter in het opsporen van piraten. Er was een steeds groeiend aantal in het zuidoosten van Engeland waarvan Radio Jackie de bekendste werd. Net als anderen financierden wij ons station door overdag te werken en daarnaast disco's te doen. Die apparatuur konden we dan ook gebruiken voor het opnemen van de programma's.

Elke zondag werd alles bij iemand thuis, dit wisselde per zondag, opgesteld en werden de programma's onder de naam Radio Britannia uitgezonden. ('Britten zullen nooit, nooit slaven zijn') We zonden uit op 254 meter wat overeen komt met 1183 kHz. We probeerden 2 tot 3 uur uit te zenden maar dan verscheen plotseling Stan Smith of Eric Gotts, die uiterst langzaam voorbij kwamen. Hiermee forceerden zij wel een vroeger uit de lucht gaan van het station. In 1970 luisterde er een groot publiek naar onze uitzendingen. Wij raakten echter een beetje door onze locaties heen. We haalden stroom uit telefooncellen en uit wachtkamers van treinstationnetjes en andere vreemde plaatsen. De oplossing werd vervolgens gevonden in DC-DC converters die, hoewel niet perfect, wel voor de nodige spanning konden zorgen om de 100 watt zender te laten draaien. We struinden het platteland af naar goede locaties, niet ver van de openbare weg want we moesten natuurlijk wel een aantal zware accu's dragen. Ook moesten we de antenne tussen twee bomen spannen. Tijdens de uitzendingen stonden we dan op de uitkijk en hielden contact met walkietalkies.

We zijn nooit uit de lucht gehaald. Bijna elke zondag waren we in de lucht met vooraf opgenomen programma's en natuurlijk ook met de kerstdagen omdat de GPO die dagen geen acties ondernam. Dit hielden we tot 1973 vol. In 1974 zonden we ook nog een aantal specials uit die naast de middengolf ook via korte golf waren te beluisteren in de 49Mb. In 1975 gingen we hier mee door.We gebruikten een Gold format en ik maakte mijn programma onder de naam John Dale. De meeste programma's werden echter door een professionele deejay gemaakt die onder een andere naam werkte. We zonden geen reclame uit maar steunden wel de vrije radio bijeenkomsten, goede doelen en we maakten reclame voor onze eigen Paintbox Drive In Show.

Na een tijdje werden we wat slimmer en bouwden we de apparatuur in de bagageruimte van een auto. We hoefden dan niet meer te sjouwen en konden bij onraad meteen weg rijden. We zouden dan alleen de antenne kwijt zijn, als die zou worden gevonden. Onze zender werd trouwens nog een keer ingezet voor Radio Jackie dat toen even zonder zat. Dat was in het begin van de jaren zeventig gedurende een aantal weken. Als contactadres hadden we een adres in Coulsdon. Daar konden brieven naar toe worden gezonden. Die kwamen niet alleen uit Zuid Londen en Surrey. Soms werden we veel verder weg ontvangen en we hebben zelfs rapporten uit Nederland ontvangen. Dat was een keer in de winter. De brieven werden altijd keurig bezorgd door de Britse posterijen.

Ik vraag mij weleens af waarom Radio Britannia bijna nooit wordt genoemd in de geschiedenis van de landpiraten in Engeland. Waarschijnlijk had het te maken met het feit dat onze doelgroep over het algemeen ouder was dan gemiddeld. We deden ook geen QSO dus waren we ook minder bekend. Alle spullen zijn bewaard gebleven. Ze staan in een schuur bij een kennis in Surrey. Als ik naar die zware accu's kijk en al dat andere spul dan snap ik niet dat we het jaren terug al niet hebben weggegooid.

PHIL CROSBY
Nederlandse bewerking: JOS LEIJGRAAFF

Boekrecensies

Radiohören auf Lang- und Mittelwelle

Empfangspraxis, Geräte, Sender und Programme
Riegler, Thomas
Siebel Verlag, Baden-Baden,
ISBN 978-3-88180-663-3
135 pagina's, 15 Euro

Veelschrijver Thomas Riegler heeft weer vele uren achter zijn computer gezeten om ons andermaal te verrassen met een boekwerk waarin hij deze keer het beluisteren van de radio via lange golf en middengolf nader verklaart. Want ondanks de veelgebruikte en bijna vol

gegroeide FM band is het zeker nog aantrekkelijk genoeg om de radio te pakken en via gebruik van antennes de voornoemde omroepbanden intensief te gaan beluisteren. Zowel een hoofdstuk is gewijd aan hoe het frequentiebereik van beide banden is, als wel welke omstandigheden er door invloeden kunnen ontstaan. Bovendien zijn niet alleen het weer en de locatie van invloed op ontvangst, maar heeft men ook te maken met tal van storingsbronnen. Riegler zet dit alles fijntjes uiteen. Daar blijft het ook niet bij want voor diegene die al lang niet meer tevreden is over zijn eigen ontvanger geeft hij goede adviezen tot aanschaf van hedendaagse ontvangstapparatuur. Ook de ontvangst in de auto van de midden- en lange golf worden besproken, terwijl nostalgisch ook de ontvangst via zeer oude ontvangers in het boek voorbij komt. Met de radio alleen ben je er natuurlijk niet want ook de te gebruiken ontvangstantennes zijn van invloed op de ontvangst. Al met al een handig boekwerkje voor diegenen die zich nog eens willen begeven op voornoemde omroepbanden.

Andere boeken die recentelijk zijn uitgekomen zijn bij VTH Fachbuch/Siebel Verlag zijn:
- Special Frequenzliste door Michael Marten 2007/2008 (2delen)
- Löten wie ein Profi (solderen als de beste).
- Tipps und Tricks zum Scanner-Empfang

Voor meer informatie bezoek de internetsite www.vth.de

HANS KNOT

Optimaler Rundfunkempfang mit dem Computer

Praktische Softwaren rund um das Radiohören
Zierl, Richard, Dr.
116 pagina's met afbeeldingen
ISBN 978-3-88180-662-6
Siebel Verlag VTH Verlag Baden Baden, 2007
Prijs 14,50 Euro, www.vth.de

In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw waren er tal van mogelijkheden om de ontvangst van radio te optimaliseren en de vreugde, die er zondermeer al was, structureel te verbeteren. Diegene die lid was van de lokale padvinderij of de Zeekadetten werd zelfs optimaal bediend middels één van de leiders, want binnen deze groep van vrijwilligers waren er altijd fanatieke radioamateurs die de kneepjes van het beter ontvangen wisten. Ik kom regelmatig in antiquariaten en zie vaak het boek 'Radio' gebonden in blauw leer staan. Een oud boekwerk uit de jaren veertig waarin allerlei soorten van antennes worden beschreven, die via zelfbouw zijn te installeren. Uiteraard zijn de daarin beschreven antennes in de loop van de daarop volgende decennia zeer verbeterd. Maar de nostalgische terugblik kwam bij me op tijdens het lezen van 'Optimaler Rundfunkempfang mit dem Computer. Praktische Software rund um das Radiohören'. Het boekwerkje is geschreven door Dr. Richard Zierl en uitgegeven door Siebel Verlag. Radiobeluisteren is trouwens totaal veranderd. Natuurlijk staat bij mij nog steeds de raamantenne, uiteraard zelfbouw, als altijd steeds gebruiksklaar in de lees- en luisterkamer. Een ruimte om tot rust te komen waar twee buizenradio's staan opgesteld. Daar is geen ruimte voor de moderne radio of de computer. Wel elders in het huis want radiobeluisteren gebeurt hier voor zeker 60% via internet dan wel via de computer in mp3 vorm en de oude archiefopnamen. Inmiddels blijkt uit een onderzoek dat eind 2007 zeker 50% van de Nederlanders regelmatig zal luisteren naar de radio via internet.

Natuurlijk is de wereld via dit medium veel uitgebreider geworden. Zelf wil ik nog wel eens een Amerikaans radiostation uitzoeken om de dag mee door te brengen of een ver station uit Azië dat Engelstalig is geprogrammeerd. Vroeger moest je er de meest vreemde technische grappen voor uithalen om misschien onder de allerbeste condities een station uit de VS te mogen scoren. Het internet is echter een bron die de radio nog op een meer fascinerende manier tot ons brengt. Maar op internet is tevens een schat aan programma's te vinden die het mogelijk maken je ontvanger – in dit geval niet de computer maar de normale radio-ontvanger – nog beter te laten functioneren. En dat zijn programma's die het mogelijk maken te komen tot optimale resultaten die je met de ontvanger alleen zelf nooit zal kunnen realiseren. In het genoemde boekwerk 'Optimaler Rundfunkempfang mit dem Computer' biedt Richard Zierl tal van programma's aan, inclusief een perfecte uitleg, hoe het radiobeluisteren – zowel via de normale ontvanger als wel de computer, te kunnen verbeteren.

HANS KNOT

Optimierung von Satellitenanlagen

Von der Antenne bis zum receiver
Riegler, Thomas
107 pagina's met afbeeldingen
ISBN 978-3-88180-833-0
VTH Fachbuch, Postfach 22 74, 76492 Baden Baden, Prijs: 13 Euro

Of we nu heden ten dage van optimale ontvangst willen genieten bij het gebruiken van een externe antenne gekoppeld aan onze televisieontvanger, of dat we dit destijds vijftig jaar geleden, dus pakweg in 1957

probeerden, de te volgen stappen zijn in grote lijnen gelijkwaardig. Immers was het destijds al een kwestie van zowel het goed afstellen van de ontvanger, ofwel de televisie, als wel het zeer exact opstellen van de antenne en dus nu de ontvangstschotel. Bovendien dienden en dienen de ontvanger en antenne (schotel) optimaal op elkaar afgesteld worden. Sommige bezitters weten dat de afstelling vele uren ergernis kunnen opleveren, andere bezitters zijn begaafd genoeg om zonder al te veel aanwijzingen te komen tot het probleemloos ontvangen, via hun aangeschafte schotel, van honderden televisiekanalen en nog veel meer aan radiosignalen, die overal uit de ether worden weggeplukt. Toch is het voor de groep 'niet al te technisch onderlegden' een goede zaak dat Thomas Riegler voor hen de voornoemde publicatie heeft geschreven om ze stap voor stap op weg te helpen om tot hetzelfde resultaat te komen dat de alleskunner eerder bereikte.

Het allereerste voordeel dat de aanschaffer van een schotel tegenkomt is dat de huidige serie schotels niet verder komt dan een doorsnee van 40 centimeter. Dat was in de jaren tachtig een geheel ander verhaal, daar de doorsnee van een ontvangstschotel destijds minimaal 2 meter een standaard was. Maar technische problemen kunnen altijd zich voordoen en dus is het wenselijk de publicatie 'Optimierung von Satellitanlagen' van Thomas Riegler aan te schaffen voor zowel de direct te gebruiken aanwijzingen en tips, als wel de bijzondere zaken die hij behandelt en wel eens in de toekomst zich zouden kunnen voordoen met de ontvangstschotel, dan wel in combinatie met de ontvanger.

Voor meer informatie rond de uitgaven van de uitgever kijk je op: www.vth.de

HANS KNOT

DVD's Abspielen und aufnehmen

Thomas Riegler.
vth Verlag fur Technik und Handwerk

Consumenten die nu in het bezit zijn van een Plasma of een LCD scherm van een meter breed en halve meter hoog zullen zeer zeker overwegen om een geupdate versie van de DVD speler/recorder in huis te willen hebben. Maar welke versie moet je kopen? Het doet me een beetje denken aan die 'goede ouwe tijd' toen consumenten liefst drie versies van de videorecorder in overweging moesten nemen. Koos je voor de video 2000 van Philips of voor de Betamax van Sony of toch maar meteen voor de vhs versie die door een aantal fabrikanten op de markt werd gebracht? Van de nieuwe generatie is er ook weer een keuze aanbod met als eerstgenoemde de Blu-ray Disc (blauwestraal schijf). Het is een optisch mediaformaat dat informatie opslaat op een 120 mm cirkelvormige schijf (de cd/dvd afmeting) met behulp van een blauwe laser van 405 nm golflengte. Standaard dvd's en cd's gebruiken een rode laser met een golflengte van respectievelijk 650 nm en 780 nm. De ingenieurs van Sony en Philips, die de Blu-ray Disc gezamenlijk al ontwierpen in 1995, hadden de taak om een optische vervanger te ontwerpen voor de DV camcorder. Belangrijk was daarbij de wens dat door de gebruiker zelf ook kon worden opgenomen. Massareplicatie voor distributie van videofilms en data was bij het ontwerp van ondergeschikt belang. Daar het inmiddels, na twaalf jaar, duidelijk geworden is dat de DV markt zal worden vervangen door camcorders uitgerust met een zogenaamd 'solid state' geheugen, hebben de verkopers van Blu-ray Disc de koers moeten verleggen. De in Japan geïntroduceerde Blu-ray Disc is een tafelmodel dat HD-video kan opnemen.

De tijd tussen ontwerp en introductie was bijzonder lang, bijna tien jaar. Dit is mede veroorzaakt door gebrek aan belangstelling binnen de industrie, maar ook door de veel te hoge prijs van de blauwe laser, ongeveer US$ 1000. De fabricage van blauwe lasers en de basisoctrooien zijn in handen van slechts één (Japanse) fabrikant: Nichia. De kortere golflengte van de gebruikte blauwe laser maakt het wel mogelijk een hogere informatiedichtheid te behalen zodat meer informatie op dezelfde schijf kan worden opgeslagen. Een schijf heeft de capaciteit van ongeveer 25 GB of twee uren van HDTV-audio + -video tussen 36 en 72 Mbps. Het is tevens technisch mogelijk om meerdere lagen boven op elkaar te zetten welke elk 25 GB hebben. Hierdoor is het mogelijk om meer dan 50 GB op één schijf op te slaan. De Blu-ray Disc heeft een beschermlaag van krap 100 micrometer, die in tegenstelling tot de beschermlaag van cd's deel uitmaakt van het lichtpad van de laser.

De eerste BD-discs hadden een folie als beschermlaag, maar tegenwoordig wordt er een coating gebruikt, net zoals bij cd's en dvd's. Ook werden bij de eerste versies ter bescherming tegen krassen en _vingerafdrukken de BluRay-discs verpakt in een cartridge. In een later stadium werden deze vervangen, zodat ze qua uiterlijk hetzelfde lijken als de huidige cd's en dvd's. Bovenop de coating van de Blu-ray Disc zit op dit moment ook een harde, krasvaste beschermlaag van enkele micrometers. Door de hoge informatiedichtheid is het niet mogelijk om eenvoudig van aangepaste dvd-replicatie-apparatuur gebruik te maken om platen te fabriceren. De concurrent HD/DVD heeft een dikkere beschermlaag en een lagere dichtheid, 17 GB per laag, en kan met minder problemen op bestaande dvd-replicatieapparatuur

gefabriceerd worden, omdat HD DVD voortborduurt op de bestaande dvd. HD DVD-spelers kunnen eenvoudig compatibel gemaakt worden met cd en dvd. De concurrerende systemen hebben dus duidelijke voor- en nadelen, zodat het niet goed mogelijk is om aan te geven welk van de twee het zal 'winnen'.

Wie over dit onderwerp meer wil lezen, kan terecht bij het boek 'DVD's Abspielen und aufnehmen' van Thomas Riegler. Het boek is uitgegeven door:
vth Verlag für Technik und Handwerk, Postfach 22 74 te 76492 Baden- Baden Duitsland.
ISBN 978-3-88180-838-5

ROB OLTHOF

Ook in deze aflevering is er weer een aantal interessante internet adressen door de lezers aangedragen te beginnen door Herman Content uit Gent in Vlaanderen.

http://members.aon.at/wabweb/radio/listen/LWMWeu31.htm

www.transdiffusion.org/rmc/offshore/the_politics_of.php

http://history-switzerland.geschichte-schweiz.ch/switzerland-radio-station-beromunster.html

www.oneillselectronicmuseum.com

Op de Canadese televisie werd in de tweede week van augustus een leuke special uitgezonden inzake de speciale uitzendingen van BBC Pirate Radio Essex. Het is terug te zien op **www.radiolondon.co.uk/index.html**

Een mooie serie foto's van Radio Caroline en Radio Monique, destijds uitzendend vanaf de MV Ross Revenge, zijn recentelijk boven water gekomen uit de kelder van Rob Olthof en werden nooit eerder gepubliceerd. Ze zijn terug te zien op **www.hansknot.com**

En dan de tips van Bert Alting:
www.piratentwente.nl/html/geschiedenis.htm

En ook een site waar je hele leuke downloads kunt halen uit de jaren veertig, vijftig en zestig van de vorige eeuw: **http://docent.multiply.com/music/?&=&page_start=0**

En dan de prachtige herinnering van Peter Moore aan de Communicator:
www.radiocaroline.co.uk/communicator.asp

Henk de Boer stuurde de site op met daarop de FM piraten van vroeger die nu legaal actief zijn met daarbij vele fragmenten: **www.cq3meter.nl/nieuw.php**

Op de site van Offshore Echoes zijn rond de 100 foto's te zien van BBC Pirate Radio Essex:
www.offshoreechos.com/Pirate%20BBC%20Essex/album/index.html

Alex uit België meldt ons dat hij veel plezier beleeft aan het beluisteren van een typisch seniorenstation dat vanuit het Antwerpse op internet is te beluisteren via: **www.radiominerva.be**

Voor de liefhebber van oude Radio London opnamen is een bezoek aan de volgende site interessant te noemen: **http://pirateradionetwork.com/**

Alfons uit Limburg heft heel nauwkeurig bijgehouden wat er zoals in de programma's van Radio Caroline is gebeurd tussen april 1979 en maart 1980
http://radiocaroline79.punt.nl/

Dan even het adres op internet waar begin dit jaar het zogenaamde Radio Nord forum is geopend:
http://groups.yahoo.com/group/radionord/

Nobert Dengler uit Duitsland houdt zeer nauwkeurig bij wat op internet zoal wordt neergezet in de encyclopedie van Wikepedia. Een overzicht kan worden teruggevonden op:
www.offshore-radio.de/wikipedia.htm

Oeds Jan Koster blijft ook iemand die regelmatig ons tipt over een nieuwe interessante site en deze keer stuurt hij ons naar: **www.oldiehitparade.de/oldiehit.htm**

Herinneringen uit duizenden en er bleken ook nog een aantal in de boekenkast terug te vinden die op deze prachtige site staan vermeld: **http://home.wxs.nl/~meuls003/books/radio.html**

Op de volgende site een aantal door ons reeds lang geleden geopenbaard Radio Nord materiaal maar daarnaast ook veel voor ons nog onbekende historische zaken van dit station:
www.radionord-story.com/galleri.htm

HANS KNOT EN MARTIN VAN DER VEN

Bezuinigingen
De Vlaamse openbare omroep VRT zal in 2009 en 2010 drastisch moeten besparen. Dat zegt gedelegeerd bestuurder Dirk Wauters in een boodschap aan zijn personeel. Mogelijk zullen er implicaties zijn voor dat personeel. Wauters verwacht grote problemen omdat er minder geld van de overheid komt en omdat de openbare omroep de eigen inkomsten te optimistisch heeft ingeschat. De VRT zal meer programma's zelf maken. Dat is slecht nieuws voor de productiehuizen. Aan hen heeft de VRT dit jaar al 25 miljoen euro minder uitbesteed. Eerder werd al aangekondigd dat in de periode 2007-2009 tweehonderd banen moeten verdwijnen.

REDACTIE RADIOVISIE

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

NIEUWE CD'S EN DVD'S. NU VERKRIJGBAAR BIJ SMC.

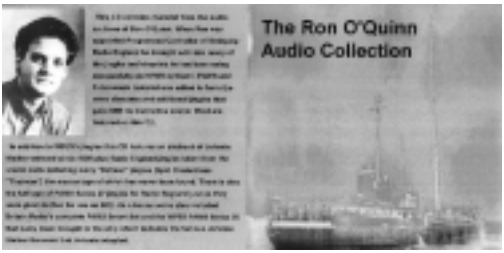

The Ron O'Quinn Audio Collection Audio-CD met alle SRE en Britain Radio jingles en bovendien opnames van Johnnie Walker en Ron O'Quinn in studiokwaliteit. 14,- Euro

The SRE collection mp3-DVD met 62 off-air en studio opnames van Swinging Radio England (in totaal 31 uren). 14,- Euro

Johnnie Walker and Robbie Dale - Their Off-shore Radio Years mp3-DVD met 77 uren aan opnames van Radio Caroline, SRE, Radio Veronica en verschillende documentaires. 14,- Euro

Klaas Vaak op Radio Veronica mp3-DVD met 92 uren uit Tom Mulders zeezender periode. 14,- Euro

The Late Samantha Dubois mp3-CD met 17 uren van de MV Mi Amigo en de MV Ross Revenge van 1974 t/m 1984. 12,- Euro

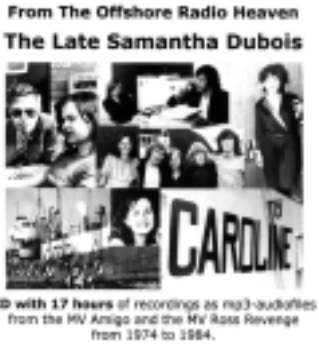

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

Voor goedkope CD's moet u bij ons zijn. Ziet u hier niet staan, wat u zoekt, mail ons dan. Alle prijzen zijn incl. verzendkosten.

Stonehenge, de 1e Nederlandse new age cd, uitverkoop euro 6,—

Loving Awareness Band euro 5,—

Cliff Richard: 40 golden greats euro 16,— Het beste van euro 18,— Cliff in the 90's euro 10,- Cliff in the 50's euro 10,— Cliff in the 60's euro 10,— Cliff in the 70's euro 10,— Cliff in the 80's euro 10,—

Hair, de musical euro 17,—

Rolling Stones: Aftermath UK versie euro 17,— sucking the seventies euro 17,— Out of our heads euro 17,—Flashpoint euro 10,— en nog vele andere cd's

Rob de Nijs 4 cd box set euro 19,50

Johnny Cash: Walk the line 2 cd euro 15,— The legend euro10,— Live euro 10,— Sold gold collection euro 10,—

Johnny Nash: Best of euro 10,—

Stevie Wonder love songs euro 10,— greatest hits 1 euro 10,— greatest hits 2 euro 10,—

Amen Corner very best euro 10,—

Spencer Davis gold euro 10,— Spencer Davis live in Manchester DVD euro 17,—

Lulu: to Sir with love euro 10,— The gold collection euro 10,—

Troggs gr hits euro 10,— Live and wild DVD euro 18,—

The Monkees best of euro 12,—

Nancy Sinatra euro 10,—

The Shadows: gr hits euro 10,— Complete singles A and B sides euro 18,—

Johnny Otis rock and roll hitparade euro 18,— The greatest euro 18,—

Boeken:

Het wel en wee van Radio 192 van Michael Bakker euro 22,90

Het gedrukte Exemplaar: de hitlijsten van Veronica met tipparades, advertenties uit die tijd, enz enz euro 59,95 Het boek weegt kilo's.

Herinnert u zich deze nog? Boek over de Veronica periode na 1974. Geschreven door Arjan Snijders. Stuitend!!! euro 39,95 Weegt ook tenminste 2 kilo!

DVD's:

McCloud (die cowboy in New York) serie 1&2 euro 20,—

2007 Offshore Radio Convention. In augustus kwamen de dj's uit de zestiger jaren van alle offshore stations bijeen in Londen. W.o. natuurlijk Johnnie Walker en Robbie Dale. SMC filmde. De verhalen die ze aan tafel vertelden waren hilarisch! euro 8,—

FOTO'S UIT HET ARCHIEF VAN ROB OLTHOF: Radio Monique 1985/1986

Rob Olthof vond onlangs deze deels niet eerder gepubliceerde foto's terug.

1. Greenpeace schip langszij de Ross Revenge
2. Nico Stevens: 3. Walter Simons
4. Gert van der Zee (l) en Jan Veldkamp; 5. Dick Verheul (l) en Erwin van der Bliek
6. De Monique Drive-In Show